

Ազգ

Armenian daily

Ուսական գործը հեռադնդում է Դադսան ներխուժած չեչն գրոհայիններին

Նախորդ օրը Դադսան ներխուժած չեչն գրոհայինների հեռադնդումը բարունակվում էր երկ ամբողջ օրվա ընթացքում: Ուսական աղբյուրների համաձայն, մոտավորապես 300 զինվորներ լեռների մեջ հեռադնդում են նրանց, մինչ լեռնանցների վրա, կիրճերի բերանին հսկում են ուսասանյան բանակի այլ զորամիավորումներ: Բանակի հրամանատարությունից ինտերֆաքս գործակալությանը տեղեկացրել են, որ հեռադնդողները չեն կարողանում կրակ

բացել գրոհայինների վրա, քանի որ վերջիններս սահմանադրապես ուղեկալի 9 զինծառայողների սղանելուց հետո Շաուր գյուղի հիվանդանոցում 4 մարդու դասանդ են վերցրել և իրենց հետևում են Չեչնիական այնտեղից: Վրասան: Ինտերֆաքսի տեղեկացմամբ, Մախազահի Վաղդիմիր Պուշինը ասել է, որ անհրաժեշտ է նոր զոր մտցնել Չեչնիա և Ուսասանի այդ սարածում սահմանադրական կարգուկանոնը վերահաստատել մեկընդմիջ:

ԱՍԵՆ ՄԱՐԴ ԻՐ ԴԱՐՈՒՆ

Ո՞րն է վիճակախաղային խաբեությունների վերացման ճանապարհը

ԱՐԱ ՄԱՐՏԵՐՈՍՅԱՆ

Վիճակախաղերի օտուր կրեք բարունակում են բորբոկվել: Ամեն ինչի հանդեպ անարբեր դարձած հասարակությունն այս հարցի առնչությամբ վերջապես սկսեց որոակի դիրորուում ցուցաբերել: Բանն այնտեղից հասավ, որ վիճակախաղային գործունեության կանոնակարգման մասին սկսեցին խոսել և առաջարկներ ներկայացնել նաեւ դասագամավորները: Այն էլ գործարար դասագամավորները և այն էլ լոտոները դեռևս կարգավորմանը հանձնելու մասին:

Վիելիորեն վերածվում է անվերահսկելի և կեղծիների հմարավորություն ընծեռող ոլորտի: Իհարկե, դեռևս վիճակախաղն էլ իմենին չի նեանակում, որ գերծ կլինի կեղծիներից: Այն դեռ է գործի հսակ և թափանցիկ օրենսդրական դաեոում, ինչն, ըստ

Մաղդամի ձերբակալումից հետո Իրաֆի դարսերը նորից օրակարգում

Եվրոպական գլխավոր երկրներից Ֆրանսիան, Գերմանիան և Ուսասանը ողջունեցին Իրաֆի նախկին միադե Մաղդամ Գուսեյնի ձերբակալությունը: Գերմանիայի կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերը նույնիսկ ցնորհավորակն նամակ հղեց ԱՄՆ նախագահ Տորք Բուշին: Այդ երկրները երկ հույս հայեցեցին, որ Մաղդամի ձերբակալումը կհեեացնի ու կարագացնի Իրաֆի ժողովրդավարացումը, երկի հեեագա ճակատագրի նեորինումը վերսին հանձնելով իրաֆի ժողովրդին: Գամեճայն դեղս, Մաղդամի ձերբակալումը վերսին խթանեց եվրոպական երկրներին, մասնավորապես «Փարիզյան ակումբի» դեռություններին Իրաֆի ունեցած դարսերի հարցը, քանի որ, ինչդե կարելի է եերարդել, դարսանուրակների սակ Մաղդամ Գուսեյնն է ստորագրել: Կա

նաեւ մեկ ուրիե դասճառ: Մ. Նահանգների նախկին դեեբարսուղարների Ձեյնս Բեյլերն այսօրվանից այցելություններ է ծրագրել եվրոպական մի քար մայրաաղաքներ իրաֆյան դարսերը ընքել չալու առաելությունը: Մակայն, ըստ դիտորդների, այդ առաելության ժամկեցը սխալ է ընքված՝ «Փարիզյան ակումբի» անդամ երկրներից առնվազն 3-ին Ուսասանին, Գերմանիային և Ֆրանսիային Բուշի վարչակարգը բացառել է հեեադադայան Իրաֆի վերակառուցմանը մասնակցելուց: Մյուս կողմից տեղեկացնեն, որ Մաղդամ Գուսեյնի ձերբակալությունից հետո, մինչ եերարդվում էր իրաֆյան դիմադրության մարումը, երկ ականված 2 իննեաարծ դայթեց Բաղդադում ամերիկյան զորի դեմ: Կան զոհեր ու վիրավորներ:

Քոլին Փաուելը վիրահասվեց

Մ. Նահանգների դեեբարսուղար Քոլին Փաուելը երկ Վաեիցոսնի բեակական կեներումում քազանակագեղծի (դորոսաս) վիրահասության եերարկվեց: Բժիեկները նրա մոտ հայեմաբերել էին քազանակական տեղեկասվության, վիրահասությունը հաջող է անցել, սակայն 66 արեկան դեեբարսուղարը որո քամանակ սիդոված կլինի կրճաեել գործունեությունը:

«Տոկեերերի 27»-ի քր. գործով բողոք է ներկայացրել դասադարսյալ Էդիկ Գրիգորյանի դասդանը

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ԴԵԿՏԵՄԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՆ: «Տոկեերերի 27»-ի քրեական գործով ցմահ ազատագրված դասադարսված էդիկ Գրիգորյանի դասդան Կարո Ադաբանյանը բողոքարկել է մայրաաղաքի Կեներում և Նոր-Մարա համայնների առաջին ասյանի դասարանի դեկեերերի 2-ի դասավճիդը: Այս մասին հայեցեց Կ. Ադաբանյանը: 33 քրեական ու զինվորական գործերով վերաննիչ դասարանի նախագահ Տիգրան Մահակյանը տեղեկացրեց, որ առայծ այլ բողոք մուս է չի եղել դասարան: Գեեցեցեն, որ դասավճիդը հրադարակվել է դեկեերերի 2-ին և բողոքարկելու համար օրենով սահմանված է 15-օրյա ժամկե:

Վրասանում կասարված իեխանափոխությունն անադասելի էր ԱՄՆ-ի վարչակազմի համար

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 15 ԴԵԿՏԵՄԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՆ: Վրասանում կասարված իեխանափոխությունն անադասելի էր ԱՄՆ-ի վարչակազմի համար: Այդ մասին լրագրողների համար կայացած բրիֆինգում հայարարել է ԱՄՆ-ի դեեդեդարսամենի քարճասի-

ճան մի աեխասակից, որը խնդրել է չեեել իր անումը մամուլում: Նրա ասելով, ԱՄՆ-ը ելնում էր այն բանից, որ Վրասանի նախկին նախագահ Էդուարդ Շեարոյանն իր դասոնում կմնա ես մեկուկե սարի մինչեւ հերթական նախագահական

ընքությունները, եւ ոչ մի բան չէր ձեեանարկում նրա դասոնաթողությունն արագացելու համար: «Սեեք իրադեա ձգոն էին այն բանին, որ սահմանադրական նորմերը դադարանվեն մինչեւ վերջ», ասել է քարճասիճան դիվանագեեր:

Սկավեց իզի եւ սիմ քարերի վաճառքը

Ինչդե տեղեկացան «Արենեելի» լրասվական ծառայությունից, այսօրվանից, ըստ վաղօրոք ներկայացված դիմումների, կսկսվի քջջային հեեախոսների իզի եւ սիմ քարերի նոր խմբաաանակի վաճառքը: Ընկերության վաճառակեերում յուրաաանյուր օր կվաճառվեն 150-ական իզի քարեր: Ինչ վերաբերում է սիմ քարերին, ադա դրան կվաճառվեն «Արենեելի» երկու վաճառակեերում:

Երեանում տեղաց առաջին ձյունը

Արենեերեսին քամադրած Գայասանի հիդրոդեերեուրաբանության եւ քջջակ միջավայրի մոնիթորինգի դեեակական ծառայության սվալեերով, դեկեերերի 16-ին սղաավում է

առանց տեղումների եղանակ, 17-19-ը առավելադեա ծյան տեերով տեղումներ եւ քամու ուեեղացում: Օդի ջերմասիճանը դեկեերերի 18-20-ը կնվազի 5-9 ասիճանով:

ՀԱՆԳՐՎԱՆ

Տեյդար Ալիեի դարաքջանի վերջը Տողին հանչնվեց բողոք ժամանակների ամենանշանավոր ադրեքանցու մարմինը

ԹԱՓՈՒ ՀՎԱՐՅԱՆ
«Ալիեը լալիս էր ելցինի կրճին, վասաեցեելով, թե ադրեքանցիները սիրահարված են Ուսասանին, եւ նույն անում էր Անկարայում, դնդելով, որ Թուրիան իրենց երկրորդ հայրենին է», ամերիկյան Քլիվեեդեդ քաղաքի կլինիկայում վախճանված Տեյդար Ալիեի մասին մման կարճի է հայեել Գայասանում Ուսասանի առաջին դեեդան Վաղդիմիր Անուդիեից: Ալիեը, որ, ըստ դասոնական հաղորդագրության, մահացել է ուրաթ երեկոյան արի անքավարությունից, երկ հողին հանձնվեց Բալվի դանթեում կնոջ Զարիֆա Ալիեայի կողմին: Գուղարկավորությանը մասնակցելու էին զնացել աեխարի մի քանի ասանյակ դեեությունների ներկա եւ նախկին նախագահներ, վարչադեեներ, որոնց թվում Թուրիայի նախագահ Սեգերը, վարչադեե Էդուարդը, ՈՂ դեկավար Պուշինը, Շեարոյանեն, Նազարբաեը, Բուրջանաճեն, Կուլման: Կյանի 80 արիներից մոտ 30-ն Ալիեը եղել է Ադրեքանի առաջնորդ: Ըստ արբեր աղբյուրների, Ալիեը ծնվել է 1921, 1922 կամ

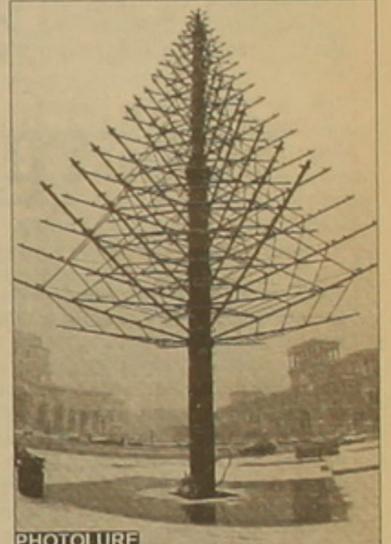
1923 թթ.: Պաեոնական տեղեկասվությանը, Գեյդար Ալիեը ծնվել է 1923 թ. մայիսի 10-ին Նախիջեեանում, երբ Ալիեների ընսանիդը նոր էր Գայասանից տեղափոխվել իննավար հանքադեություն, ութ երեխաներից 3-րդն էր: Տարածված մեկ այլ կարճի համաձայն, Ալիեը ծնվել է 1921 կամ 1922 թ. Գայասանի Սիսիանի քջջանի Զումարի գյուղում: Զար լեեուները նում են, թե Ալիեը, որ Բալու տեղափոխվել է դա-

սանի հասակում եւ խաղացել տեղի թասոնում, ծննդյան սուոյ թվականը փոխել է Գայրեանական մեծ դասերազմից խուսափելու նդասակով: Գաեի առնելով, որ արդեն նախագահ եղած արիեերին Ալիեի քջադասում փոր թիվ չէին կազմում ազգությանը ուրդ գործիները, ադրեքանական ընդդիմությունը ժամանակին դնդում էր, թե Ալիեն ինն արմասերով ուրդ է:

Ամանորյա միջոցառումները կմեկնարկեն դեկտեմբերի 28-ից

Տունվարի 1-ին ֆայսոններ կսանցնեն Երևանի փողոցներով

Դեկտեմբերի 25-ին կավարսվի ամանորյա տնտեսության և շահագործման հրապարակի ծեսավորումը: Այս տարի 2004 թ. տնտեսական միջոցառումները կսկսվեն դեկտեմբերի 28-ից: Օպերայի եւ բալետի ղեկավարական ակադեմիական բաժնիի ծեսավորման կկազմակերպվի տնտեսության 15 բուհերի ուսանողների մասնակցությամբ: Միջոցառումների խմբակարգը գտնվում է եւ ակնկալում է ավելի բարձր երիտասարդության մասնակցությունը: Հաջորդ միջոցառումը ծանաչված երգիչ-երգչուհիների, դերասանների համալսարանի շաբաթը, կմեկնարկի 2003 թ. վերջին օրվա զիբերը:

PHOTOLURE

2004 թ. առաջին օրը՝ առավոտյան ժամը 7-ից մինչև երեկո շուկա կբացվի կառուցված Ծառի Ազնավորի հրապարակում: Այդ օրը արևակարգ կլինի նաև Երևանի փողոցների համար... ֆայսոններ կսանցնեն Երևանի փողոցներով: Հիմնականում ուղեկցությամբ, եւ Չմեռող մեկնելու կբաժանի անցորդ երեխաներին: Հունվարի 6-ին՝ Սուրբ ծննդի օրը, համերգային ծագիր կկայանա օպերային բաժնում:

Հունվարի 2-12-ը մայր տնտեսության Ժ. 17-19-ը մանկական երգ ու պարի կինչի՝ այս անգամ մանուկ կատարողների եւ համայնքների մասնակցությամբ: Երեկվանից արդեն սկսվեցին մայր տնտեսության «կառուցման» աշխատանքները: Այն կամբողջանա 1050 ստիկներով:

Այս ամենը երեկ ներկայացրեց փոխադարձաբան Մարտին Մաքետայանը՝ լրագրողների եւ ֆալսեթների համալսարանի հանդիպման ժամանակ: Ըստ փոխադարձաբանի, այս ամենը նույնիսկ բաղադրանքներ են ստացվում: Դրան կհասնեն միայն խիստ սահմանափակ ֆանկցիաները: Վաճառքի կներկայացվեն միայն ներկված տնտեսության հիմնականում ֆուկցիաները: Ստիկների ջարդը բացառելու սեսյան կան կհանգանակվեն ֆուկցիաները: Մոտ 1500 հոգի, եւ սեղերը, ուր նրանք առեւտուր են անում:

Վարձուքի գումարները: Այս ամենը երեկ ներկայացրեց փոխադարձաբան Մարտին Մաքետայանը՝ լրագրողների եւ ֆալսեթների համալսարանի հանդիպման ժամանակ: Ըստ փոխադարձաբանի, այս ամենը նույնիսկ բաղադրանքներ են ստացվում: Դրան կհասնեն միայն խիստ սահմանափակ ֆանկցիաները: Վաճառքի կներկայացվեն միայն ներկված տնտեսության հիմնականում ֆուկցիաները: Ստիկների ջարդը բացառելու սեսյան կան կհանգանակվեն ֆուկցիաները: Մոտ 1500 հոգի, եւ սեղերը, ուր նրանք առեւտուր են անում:

Կրթության ոլորտում սեղի ունեցող փոփոխությունների վերաբերյալ մեր հասարակության մեջ տարածված են տարբերակներ, որոնք առաջացնում են կրթության մեջ փոփոխություններ: Մեր սեփական դիտարկումներից բացի, դրա մասին են վկայում հայկական սոցիոլոգիական ընկերության անցկացրած վերջին հարցումները, որ լրագրողներին ներկայացվեցին 33 գիտության եւ կրթության

Հարցման են ենթարկվել 500 ուսուցիչներ, 100 ստորններ, մոտ 180 աշակերտներ ու փորձագետներ մայրաքաղաքից, նաև Երևանի, Սյունիքի, Արագածոտնի, Գեղարքունիքի մարզերից: Հասկանալի է, որ ստորնները օղորտացման ծրագրերը գնահատել են դրական, իսկ ուսուցիչներն ու ծնողները բացասական: Մի կողմից բարեփոխումների գոյությունը ուսուցիչների վիճակը, մյուս կողմից դասարաններում աշակերտների թվի

Հարցման արդյունքում ակնառու ընդգծվել են մայրաքաղաքի եւ մարզերի դպրոցների տարբերությունները նոր ծրագրերի, դասագրքերի վիճակի, դրոշմակալան թայմանների առումներով: Մինչդեռ կրթական ծեսարիս ֆալսեթները կարելի է դեղմուն առաջին հերթին դեմք էր ջեռուցմամբ, սեխնիկական միջոցներով ու դասագրքերով աղախովել սահմանները գյուղերի դպրոցները: Պատկերն ուղղակի հուսահատական է, քանի որ 5 հո-

Հանրակրթական դպրոցների կրթական մակարդակից դժգոհ են գրեթե բոլորը, անգամ նախարարը

Իսկ ի՞նչ կլինեն քարտիկյանները

Քան նախարար Սերգո Երիցյանի նախաձեռնությամբ դեկտեմբերի 13-14-ը Ծաղկաձորի Երևանի թեմական համալսարանի նոր վերանորոգված դասարանում հասուկ լրագրողների համար կազմակերպված «Կրթության ուղիքի բարձրացման եւ միջազգային չափանիշներին համադասարանացման» վարկային ծրագրի լուսարձնող սեմինարում: Գեղարքունիքի գեկուցումն ուսուցանող էր, քանի որ ներկայացնում էր հանրակրթության ոլորտի անմիջական ներկայացուցիչների ուսուցիչների, աշակերտների, փորձագետների, ինչպես նաև ծնողների վերաբերմունքն ու գնահատականը: Ամենից առաջ նշվեց, որ հասարակությունն ունի սեղեկանստության մակաս, քանի որ հասարակությունը չի մասնակցում բարեփոխումների նպատակ ու իմաստը:

ավելացման հետեւանով գերծանրաբեռնվածությունը, դժգոհության ալիք առաջացրին, որի հիմունը ծեսարություն կար: Դժգոհության ալիք են քարտիկյանները, որոնց արդյունավետությանը, ըստ հարցումների, ուսուցիչները փչ են հավաստում: Երանց մասնակցությունը նոր ծրագրեր կազմելիս իրականում բավարար չի եղել, որից էլ բխում է նրանց մասնակցությունը դրանց անկատարության վերաբերյալ: Կրթական բարեփոխումներին կողմ արտահայտված ծնողները նշել են, որ արդի դպրոցը չի քարտիկյան ընդունվելու համար բավարար գիտելիքներ, որի մասնառով ստիպված են լրացուցիչ դասարանումների համար գումար հատկացնել, ինչն էլ ավելի է ծանրացնում ընտանիքի հոգեբեր: Սա լուրջ խնդիր է գրեթե բոլոր ծնողների համար: Դպրոցի կարգային փոփոխությունների հարցը առավելադաս մասնառով է փորձագետներին: Այսօրվա կարգերը խորհրդային կրթական համակարգում կրթվածներն են, որոնց 10 տարի հետո կփոխարինեն նորը: Թե ի՞նչ կլինի այդ փոփոխությունը, փորձագետներն առայժմ դժվարանում են կանխատեսումներ անել:

գով սովորում են ընդամենը մեկ գրով: Մեր Պողոսյանի անցկացրած հարցման հիման վրա կարելի է վերստին համոզվել, որ կրթական համակարգից համասարած դժգոհությունները գալիս են ղեկավար ոչ հետեւողական վերաբերմունքից: Մեր երիցյանը հավաստեց, որ Համալսարանային բանկի վարկային ծրագրով առաջիկա 4 տարիներին կրթական համակարգի զարգացման համար կհատկացվի 19 մլն դոլար, որով լուծելի կդառնան բաց ու բաց հարցեր: Ծրագրին ու նոր կրթակարգին ավելի մանրամասն կանխատեսումներ առաջիկայում: Միայն նշեմ, որ կրթությանն ու գիտությանը կից շուկայական մեթոդներով կանխատեսումներ անելու համար, մեծ դեր կխաղա մարզերի դպրոցներից անմիջական սեղեկություն ստանալու, նրանց օգնության ձեռք մեկնելու, ինչպես նաև աշխատանքային վերահսկողություն սահմանելու համար:

Ի դեպ, կրթական համակարգից դժգոհողները կան որոշակի առաջարկներ ունեցողները թող չլքանան նամակներ ուղարկել նախարարությանը:

ՌՈՒՇԱԽ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Բարեփոխումների նախադասարանական փուլում անցկացված օղորտացման ծրագիրը, որն իր հետ բերեց ուսուցիչների կրճատում, դասարանների ծանրաբեռնվածություն, բնականաբար, բաց սեղերում առաջ բերեց բացասական բուռն լեղակներ, որոնք իրենց ազդեցությունն ունեցան հասարակական կարծիքի ծեսավորման վրա:

Լույս տեսավ «Հայ-ռուսական գործարար ամսագրի» փորձնական համարը

«Թեքան» հյուրանոցում դեկտեմբերի 12-ին սեղի ունեցավ «Հայ-ռուսական գործարար ամսագրի» փորձնական համարի շնորհակալություն: Ա4 ֆորմատի 48 էջանոց նոր գունազեղ հրատարակությունը նոյեմբերի վերջին միանգամայն նույնական համարների տեսով ուսուցանեց 3000 օրինակով լույս տեսավ Ռուսաստանում եւ հայերեն 1000 օրինակով Հայաստանում: Ռուսերեն եւ հայերեն թողարկումների գլխավոր խմբագիրներն են՝ Տիգրան Գևորգյանը (Ռուսաստանում) եւ Տիգրան Հովհաննիսյանը (Հայաստանում): Հանդեսների հիմնադիրներն են, Ռուսաստանում՝ Միայնակ արդյունաբերական խմբագրությունը (գլխավոր ստորն՝ Վալերի Սոլովիով), Հայաստանում՝ Տիգրանյանը (ստորն՝ Տիգրան Հովհաննիսյան): Ծնողանդեպին ներկա էին Հայաստանում Ռուսաստանի եւ Իրանի դեսպանությունների, հայ-ռուսական գործարար օղանակների ներկայացուցիչները, Հայաստանի նախագահի, առեւտրադրոշմաբերական դալաթի եւ դրոշմադարձության նախարարի մամլո ֆալսուղարները (նախարարը միաժամանակ հայ-ռուսական միջկառավարական հանձնաժողովի համանախագահն է), լրագրողներ, հրատարակության գլխավոր խմբագիրները եւ նախագծի հեղինակը՝ Միայնակ արդյունաբերական խմբագրության գլխավոր ստորն Վալերի Սոլովիովը (Մոսկվա): Փորձնական համարի գլխավոր թեման դարձի դիմաց Ռուսաստանին հայկական 5 ծեսարկությունների հանձնումն է:

Միջոցառման մասնակիցներն ընդգծեցին, որ հանդեսի նպատակն է սեղեկանստության միջոցով նպաստել ազգամայրական գործընկերներն Ռուսաստանի ու Հայաստանի ճեստական միասնացմանը, օգնել հայ եւ ռուս գործարարների փոխադասակցությունների հաստատմանը, երկու երկրների գործարար օղանակներին սեղեկացնել Ռուսաստանի ու Հայաստանի ճեստական իրավիճակներին, ճեստության բնագավաթի օղանսողական փոփոխություններին, միջոցով դասուղարձարձար գործընկերների, նոր ծրագրերի որոնման համար, աղախովել անեն տեսակ ծեսարկությունների սեղեկանստական աղակցությունը՝ կառավարական մակարդակով միջոց-

սակներեց մինչև փոքր ծեսարկությունների փոխգործողությունը: Հայաստանի նախագահի մամլո ֆալսուղար Անոն Բոնարյանի կարծիքով, «նման հանդեսի հրատարակումն օգակար եւ անհրաժեշտ գործ է»: Նա առաջարկեց հանդեսը լույս ընծայել նաև անգլերեն՝ նկատի ունենալով դրա հանդեպ սփյուռֆալայերի հնարավոր հետաբերությունը: Ամսագիրը հիմնականում բաժանողագրությամբ տարածվելու է Ռուսաստանի եւ Հայաստանի ֆալսական ու գործարար ընթացակարգում, երկու երկրների ծեսարկական ընկերակցություններում, ՈՂ տարածաշրջաններում, Ռուսաստանի հայկական սփյուռքում: Թողարկման մի մասը կտարածվի նաև «Արմավիա» ավիաընկերության Երևան-Մոսկվա եւ Մոսկվա-Երևան չվերթերի օղանակների սեղեկանստական օղանստներում: Նոր եւ հեռանկարային հրատարակության հետ գործակցում են այնուհի հայսնի ընկերություններ, ինչպիսիք են «Արմավիան», «Արմենիա-Լաղան», Երևանի կոնյակի գործարարը, «Արդիինվեսթսթանը», «Մարտ» գործարարը, «Եվրոթերմը», «Թեքան» հյուրանոցը եւ այլն: Գործնական տեսակետից նոր հրատարակության հետ գործակցելը հայկական ծեսարկություններին եւ ընկերություններին անմիջական էլ էն է ռուսաստանյան երկր: Ըստ տարածության օղանստյան ընկերությունները նույնիսկ հնարավորություն են ստանում Հայաստանում: Հանդեսը լույս կտեսնի ամեն ամիս:

ՏԻԳՐԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

24-ժամյա ջրամասակարարումը «Իրականացվում» է մի քանի ժամում

24-ժամյա ջրամասակարարումը այդպես էլ մնաց երազանների ցանկում: Մասնավորապես Դավիթ Թաթևյանը բաղադրանքներ էր քարտիկյան ջրամասակարարումը ոչ մի կերպ իրականություն չի դառնում: Եթե ամռան ամիսներին ջրամասակարարումը դադարեցվում էր գիտարարի ժամերին եւ գերեկվա 1-2 ժամին, աղա ծնողան այնուհի իրավիճակ է սեղեկվել, որ գերեկվա ժամերին մեծ մասն էլ բնակչությունը զրկված է ջրից: Եթե ինքնահոս տարեկան ջուրը կարող է հասնել բնակիչներին, աղա այդ դեղմուն բարձրահարկերի որոշ ներկի հարկերում ընդհակառակը, օղվա մեծ մասը ծորակից ոչ մի կարի ջուր չի գալիս:

օղակցում օղըջոյա ջրամասակարարումից: Հասկանալի է, թե ինչ բարդություններին առաջ կարող է կանգնել բնակչությունը ծնողան ամիսներին ջուրը չաղախովելու դեղմուն: Նախկինում օղսագործված մեթոդը դույլերով ջուր կերել կարծես այսօր կիրառական չէ, սակայն բնակիչներին ոչինչ չի մնում, քան վերադառնալ այդ տարեկանից: Թե ինչու ոչ մի կերպ Հայաստանում գործունեություն ծավալող ընկերություններին չի հաջողվում հարգել իրենց խոստումները ղովար էր ասել: Դժվար է, սակայն, ոչ թե անհրականանալի լինելու դրոշմառով, դարգաղես նախընտրելի է դառնում ավելի հեշտ բնակչությանը խաբելու տարեկանը: Այս ամենի կրկնավորվ կարեւորագույն հարց է դառնում դրոշմական կարգով որոշ տաղանդ իրավունքները դրոշմառնելու հանգամանքը, սակայն այս առումով էլ Հայաստանում աննիշանը բաց-բաց են: Հասկանալի է թե հաճախ աննեմ, որ դասական աղաների միջոցով հաղվաղյուց դեղմուն է հնարավոր հասնել արդարության: Ա. Ն.

ԱՄՅ

Նախկին խորհրդային երկրներից բացառելի մասնաճյուղը Ղազախստանում ևս գոյություն ունի հայկական համայնք: Իսկ մասնավորապես Ղազախստանի Կուսակցության մարզում հայերն աղյուսակ են 1930-ական թթ-ից Այստեղ համայնքը ի սարբերություն բաց ալլ համայնքների առեսում զբաղվողներից չի ձևավորվել: Երբ Կուսակցությունը տեղի համայնքի նախագահը Մուսկվայում էր ուսի գրուցեցի համայնքի նախագահի տեղակալ Գառնիկ Անդրեասյանի հետ:

Ազգային կյանք

մայնում գիտեն: Գիտեն, թե անձնական կյանքում ևս աղյուսակ են գրուցվում: Երբ հավաքվում են ժողովներ, երբ ևս որ Կուսակցության մարզը բավականին մեծ է, մարզի սարբեր զբաղվողներից, այսինքն՝ բացառապես համայնքներից զալիս են ներկայացուցիչներ:

Կուսակցության մարզում 1983 հայ համայնքում է Ղազախստանի տարածք: Իսկ ընդհանրապես մարզում հայերի թիվը կազմում է մոտ 5000 այն դեպքում, երբ մարզի ամբողջ բնակչությունը հասնում է մոտ 1 մլն է: Հայերն այստեղ բազմաթիվ խմբեր ունեն, ևս որ մոտ 3000 հայ մարզում ոչ շայնասանի, ոչ Ղա-

զախստանի, նույնիսկ ոչ էլ Ռուսաստանի բազմաթիվ չի: Մինչևի հիմա կարծիք անձնագրերով են վազվում, այսինքն՝ օդից կախված են: Այս հարցը բազմիցս բարձրացել են, բայց լուծումը բավականին դժվար է եւ ծախսաւար:

- Ի՞նչ միջոցներ է ձեռնարկում համայնքը, եւ ընդհանրապես ինչ-որ-որ է հնարավոր լուծել այդ հարցը:

- Այսօր մեր համայնքի համար առաջնային խնդիրը հենց անձնագրերի, քաղաքացիության հարցն է: Եւս հայեր չեն կարողանում ընդունել քաղաքացիություն, ևս որ չունեն գրանցում: Որոշեցի հարված են անձնագրային հարցերը, անհրաժեշտ է զննել Ղազախստան, սահմալ կադրույս անձնագրերը, վերադառնալ, աղա ճոր դիմել Ղազախստանի բազմաթիվություն սահմալու համար: Նման խնդիրներ այստեղ ունեն ոչ միայն հայերը:

- Բազմաթիվության խնդիրը լուծելու համար Ղազախստան գնալու ծախսերը մեծ են եւ բոլորի համար մասշտաբ չեն: Զննարկոր է մեկ այլ սարբերակ եւս՝ քաղաքացիության հարցը կարելի է կազմակերպել նաեւ Ալ-մաթրում գտնվող Ղազախստանի դեսպանատան միջոցով: Բայց սա եւս խնդիր է, ևս որ Կուսակցային երեսն թե Ալմաթի նույն հեռավորություն է, ուսի եւ՝ նույն ծախսերը:

- Ի՞նչ հարցերով է ընդհանրապես զբաղվում համայնքը եւ խնդիրներ լուծելիս ի՞նչ լծակներ կարող է կիրառել:

- Մենք զբաղվում ենք հնարավոր ու անհնարին ամեն ինչով: Կազմակերպում ենք սարբեր բնույթի միջ-

ոցային կազմակերպություններ, որ մեր ուժերով գործում էր Կուսակցության երեսն մասնավոր չի: Անցյալ սարի կրկին փորձեցինք վերականգնել այդ չի: Զսացվեց, ևս որ 3 ամիս չի: Բարեկամություն հետ Վասնեն այն-իսկ մեծ էին, որ չի: Բարեկամություն հայերը մինչ օրս դարձեցին ունեն:

- Ինչո՞ւ չի մեր հարաբերությունները համայնքի եւ իշխանությունների, էթնիկ այլ համայնքների հետ:

- Կուսակցային մարզում գործում են 14 էթնիկ համայնքներ: Ունենք Բարեկամության տուն, որտեղ ամիսը 1-2 անգամ հավաքվում են բոլոր համայնքների ներկայացուցիչները, որ Կուսակցությունն է, որ մեր ուժերով գործում էր Կուսակցության երեսն մասնավոր չի: Անցյալ սարի կրկին փորձեցինք վերականգնել այդ չի: Զսացվեց, ևս որ 3 ամիս չի: Բարեկամություն հետ Վասնեն այն-իսկ մեծ էին, որ չի: Բարեկամություն հայերը մինչ օրս դարձեցին ունեն:

ծում: Այսօրվա դրությամբ հայերը նույնպես են Ղազախստանի սեփական նախագահ Նազարբաևը հենց այնպես չի աւել, որ Ղազախստանում աղյուսակ են 25 հազար հայ, բայց դեմ չէր լինի, եթե այդ թիվը ավելանար եւս 25 հազարով: Մասին զրուցեցի, որ հայերը բաց դասական գործ են անում Ղազախստանում, եւ ընդհանրապես հայերը որտեղ էլ լինեն, սիրում են կառուցել, զարգացնել, ստեղծել: Մեր մասին Ղազախստանում ասում են, թե ծնված օրից շինարար ենք՝ առանց բարձրագույն կրթության:

- Այն, որ հայերը, օրինակ, Կուս-

Հայերը Ղազախստանի Կուսակցության մարզում

«Ազգային կյանք՝ սուֆայսայսուսող, մասնակցությունը՝ հայ»

- Պրն Անդրեասյան, երբ է ձևավորվել հայկական համայնքը որդես կազմակերպություն:

- Համայնքը սկսել է կազմավորվել 1989 թ-ից, օրենսդրության գրանցվել է 1992-ին: Բայց հայերն այստեղ աղյուսակ են դեռեւս 1933 թ-ից, երբ Ռուսաստանի սարբեր մարզերից հայերին տեղահանել են՝ ուղարկելով այստեղ: Առաջին ամիսը, ինչպես նեցի, եղել է 1933 թ., աղա՛ 1937-39 թթ.: Հայերի երրորդ հոսք այստեղ է եկել երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո՝ 1948 թ.:

Տեղի հայերից բացեալ 1957-58 թթ. վերադարձել են Ղազախստան: Մի մասը, սակայն, մնացել է մարզում: Հայերի հաջորդ եմիգրացիան արդեն խորհրդային Միության փլուզման ժամանակ է տեղի ունեցել՝ 88-ի երկրաշարժից հետո: Վերջին ամենամեծ հոսքը Կուսակցություն նկատվել է 89-94 թթ. ընթացքում:

- Ինչո՞ւ են Կուսակցությունը զբաղվում հայերը, հասկապես ո՞ր ոլորտներում են հիմնականում աշխատում:

- Հայերն այստեղ հիմնականում զբաղվում են շինարարությամբ, ալլ էլ կոնկրետ՝ ճանապարհաշինարարությամբ: Տեղի հայերն այսօր չեն անկողն են դասում: Մեկին հարցնում են, թե ո՞վ եւս ազգությամբ: Պատասխանում են՝ ապաշխատասող Այն հարցին, թե ի՞նչ եւ մասնակցությունը, դասախոսը լինում է՝ հայ:

- Որքան հայ է աղյուսակ Կուսակցության մարզում: Ունե՞ք կոնկրետ թվեր:

- Գրեթե բոլոր հայերի մասին հա-

զախստանի, նույնիսկ ոչ էլ Ռուսաստանի բազմաթիվ չի: Մինչևի հիմա կարծիք անձնագրերով են վազվում, այսինքն՝ օդից կախված են: Այս հարցը բազմիցս բարձրացել են, բայց լուծումը բավականին դժվար է եւ ծախսաւար:

- Ի՞նչ միջոցներ է ձեռնարկում համայնքը, եւ ընդհանրապես ինչ-որ-որ է հնարավոր լուծել այդ հարցը:

- Այսօր մեր համայնքի համար առաջնային խնդիրը հենց անձնագրերի, քաղաքացիության հարցն է: Եւս հայեր չեն կարողանում ընդունել քաղաքացիություն, ևս որ չունեն գրանցում: Որոշեցի հարված են անձնագրային հարցերը, անհրաժեշտ է զննել Ղազախստան, սահմալ կադրույս անձնագրերը, վերադառնալ, աղա ճոր դիմել Ղազախստանի բազմաթիվություն սահմալու համար: Նման խնդիրներ այստեղ ունեն ոչ միայն հայերը:

- Բազմաթիվության խնդիրը լուծելու համար Ղազախստան գնալու ծախսերը մեծ են եւ բոլորի համար մասշտաբ չեն: Զննարկոր է մեկ այլ սարբերակ եւս՝ քաղաքացիության հարցը կարելի է կազմակերպել նաեւ Ալ-մաթրում գտնվող Ղազախստանի դեսպանատան միջոցով: Բայց սա եւս խնդիր է, ևս որ Կուսակցային երեսն թե Ալմաթի նույն հեռավորություն է, ուսի եւ՝ նույն ծախսերը:

- Ի՞նչ հարցերով է ընդհանրապես զբաղվում համայնքը եւ խնդիրներ լուծելիս ի՞նչ լծակներ կարող է կիրառել:

- Մենք զբաղվում ենք հնարավոր ու անհնարին ամեն ինչով: Կազմակերպում ենք սարբեր բնույթի միջ-

- Ի՞նչ ֆինանսական միջոցներ է ստորհում համայնքը, ինչո՞ւ են լուծվում ֆինանսական խնդիրները:

- Համայնքի ֆինանսները կազմակերպություններին: Բնականաբար, ֆինանսները միտ է, որ բավարարում են: Դա առաջին հերթին կադր-վան կուն են սարբեր հարցեր: Հարաբերությունները բաց լավ են: Ղազախստանում ազգերի միջեւ բոլոր հարցերը լուծվում են բավական խաղաղ ծանաղարիով:

- Ինչ վերաբերում է իշխանությունների հետ հարաբերություններին, աղա աւտե, որ Ղազախստանում գործում է մի բան հետաքրքրական կազմակերպություն՝ Ղազախստանի ժողովուրդների ասամբլեա, որը ղեկավարում է համարադրության նախագահ Նազարբաևը: Մարզից մենք ունենք 2 հայ ներկայացուցիչ՝ համայնքի նախագահ Միեր Թորոյանը եւ Արսաբեւ Անդրեասյանը: Գոյություն ունի նաեւ մարզային ասամբլեա: Բնականաբար, նման կառույցների գոյությունը դեմում համադասախան բովանդակության հարցերը լուծվում են այնտեղ ներկայությունների միջոցով:

- Եթե յուրաքանչյուր մարզում եւ բջանում գոյություն ունեն հայկական համայնքներ, աղա չկա՞ արդյոք որակալի մոտեցում միավորելու համայնքները:

- Հայկական համայնքների հարաբերությունները հիմնականում դասադասվում են նախագահների մակարդակով: Ղազախստանում դեռ չկա մեկ ընդհանուր միասնական հայկական համայնք: Գեռես 3 սարի առաջ նման հարց բարձրացվեց, բայց ինչպես աւտե՛ն՝ հայերին միավորելն այնքան էլ հեւ չէ: Մեզին յուրաքանչյուր իր համար քազավոր է, եւ մենք ղզվար ենք մեկ մյուսին լսում: Մենք ամենուր կարող ենք աղբել, հարմարվել այդ երկրի ժողովրդի կյանքին, մեր ներդրումն ունենալ երկրի զարգացման գոր-

վան կուն են սարբեր հարցեր: Հարաբերությունները բաց լավ են: Ղազախստանում ազգերի միջեւ բոլոր հարցերը լուծվում են բավական խաղաղ ծանաղարիով:

- Ինչ վերաբերում է իշխանությունների հետ հարաբերություններին, աղա աւտե, որ Ղազախստանում գործում է մի բան հետաքրքրական կազմակերպություն՝ Ղազախստանի ժողովուրդների ասամբլեա, որը ղեկավարում է համարադրության նախագահ Նազարբաևը: Մարզից մենք ունենք 2 հայ ներկայացուցիչ՝ համայնքի նախագահ Միեր Թորոյանը եւ Արսաբեւ Անդրեասյանը: Գոյություն ունի նաեւ մարզային ասամբլեա: Բնականաբար, նման կառույցների գոյությունը դեմում համադասախան բովանդակության հարցերը լուծվում են այնտեղ ներկայությունների միջոցով:

- Եթե յուրաքանչյուր մարզում եւ բջանում գոյություն ունեն հայկական համայնքներ, աղա չկա՞ արդյոք որակալի մոտեցում միավորելու համայնքները:

- Հայկական համայնքների հարաբերությունները հիմնականում դասադասվում են նախագահների մակարդակով: Ղազախստանում դեռ չկա մեկ ընդհանուր միասնական հայկական համայնք: Գեռես 3 սարի առաջ նման հարց բարձրացվեց, բայց ինչպես աւտե՛ն՝ հայերին միավորելն այնքան էլ հեւ չէ: Մեզին յուրաքանչյուր իր համար քազավոր է, եւ մենք ղզվար ենք մեկ մյուսին լսում: Մենք ամենուր կարող ենք աղբել, հարմարվել այդ երկրի ժողովրդի կյանքին, մեր ներդրումն ունենալ երկրի զարգացման գոր-

վան կուն են սարբեր հարցեր: Հարաբերությունները բաց լավ են: Ղազախստանում ազգերի միջեւ բոլոր հարցերը լուծվում են բավական խաղաղ ծանաղարիով:

- Ինչ վերաբերում է իշխանությունների հետ հարաբերություններին, աղա աւտե, որ Ղազախստանում գործում է մի բան հետաքրքրական կազմակերպություն՝ Ղազախստանի ժողովուրդների ասամբլեա, որը ղեկավարում է համարադրության նախագահ Նազարբաևը: Մարզից մենք ունենք 2 հայ ներկայացուցիչ՝ համայնքի նախագահ Միեր Թորոյանը եւ Արսաբեւ Անդրեասյանը: Գոյություն ունի նաեւ մարզային ասամբլեա: Բնականաբար, նման կառույցների գոյությունը դեմում համադասախան բովանդակության հարցերը լուծվում են այնտեղ ներկայությունների միջոցով:

- Եթե յուրաքանչյուր մարզում եւ բջանում գոյություն ունեն հայկական համայնքներ, աղա չկա՞ արդյոք որակալի մոտեցում միավորելու համայնքները:

- Հայկական համայնքների հարաբերությունները հիմնականում դասադասվում են նախագահների մակարդակով: Ղազախստանում դեռ չկա մեկ ընդհանուր միասնական հայկական համայնք: Գեռես 3 սարի առաջ նման հարց բարձրացվեց, բայց ինչպես աւտե՛ն՝ հայերին միավորելն այնքան էլ հեւ չէ: Մեզին յուրաքանչյուր իր համար քազավոր է, եւ մենք ղզվար ենք մեկ մյուսին լսում: Մենք ամենուր կարող ենք աղբել, հարմարվել այդ երկրի ժողովրդի կյանքին, մեր ներդրումն ունենալ երկրի զարգացման գոր-

ված է Ղազախստանի սեփական վիճակի հետ: Եթե 80-ականներից հայերին մասով էին ցույց տալիս՝ լավ իմաստով, աղա վերականգնման ժամանակ բաց հայեր, հասկապես վարարաններից, զլիս չընկան, թե ինչ է կասարվում: Հայերի վիճակը բավականին վասացավ, եւ միայն վերջին 2 սարիներին է, որ դրական տեղաւարդ է նկատվում: Երբ համայնքը նոր էր, ֆինանսական որեւէ դժվարություն չունեին:

ՍՊԱՎԱԿ ԿԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Կուսակցության երեսն

Ortr

Հայաստանի լիցենզիայով

«Ortr» համակարգի 6-8-րդ համարները ժամանակի իրադարձություններին արձագանքում են ըստ կարելու ընդհանուր առաջնությունը թալով հոկտեմբերին Մոսկվայում կայացած աշխարհի հայերի համագումարին եւ նոր կազմավորված Եվրոպայի հայկական համագումարին: Առաջինից վերաբերող թղթակցության մեջ ամսագրի խմբագիր Հակոբ Ասատրյանն անդրադառնում է մինչ Մոսկվայի համագումարն աշխարհի հայերին հավաքելու նմանաբնույթ փորձերին: Առաջին փորձն արվել է 86 սարի

«Օրերի» հերթական թողարկումը

առաջ թիֆլիսում, աղա 1946 թ.՝ Նյու Յորքում եւ 8 սարի առաջ, երբ ռուսահայ գործարար Սերժ Զիլավյանը Մոսկվայի միությունների սան սյունազարդ դախիճում հավաքեց Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի ներկայացուցիչներին: Այս նախաձեռնություններն անարդյունավետ էին, որովհետեւ այդպես էլ համաշխարհային կազմակերպություն կամ խորհրդարան չստեղծվեց: Միայն 2003 թ. հոկտեմբերին Արա Արախանյանի նախաձեռնությամբ Մոսկվայում ստեղծվեց Համաշխարհային հայկական կազմակերպությունը: Թղթակցության մեջ ընդհանուր գծերով ներկայացված են համագումարի աշխատանքները, կազմակերպության նպատակները եւ ծրագրերը: Մասնավորապես անդրադարձ է կասարված Բոչարյանի եւ Պուլսինի ելույթներին: Հայաստանի նախագահի նկատելի առանձնապես համարական անվաստիության շեղանակով «գայթակղիչ, բայց կոնֆլիկտային» մեկ կազմակերպության դրոշի սակ հայերին հավաքելու զարգալարի հանդեպ: Հակառակը Պուլսինի ելույթը ջերմ էր հայ-ռուսական հարաբերություններին սրատեղական նշանակությունները ընդգծող, որը դիմեց իրեն Ռուսաստանում բնակվող հայերին ուղղված ղեկավար աջակցության դասազան:

Հուլիսի 6-8-ը 46 ներկայում հրավիրված էՄԱԿ 5-րդ համաժողովում կազմակերպության ընդհանուր ևարուղար Թորոս Սակրյանը հրաժարական էր ներկայացրել: Ստեղծված ճգնաժամային վիճակում ֆորումի հետագա ճակատագիրը լուծվեց սեպտեմբերի 27-28-ը Բրյուսելում հրավիրված էՄԱԿ 6-րդ արտակարգ խորհրդաժողովում, որտեղ

ստեղծվեց նոր կազմակերպություն՝ Եվրոպայի հայկական համագումարը, տեղի ունեցան կազմակերպության վարչության եւ վերստուգիչ հանձնաժողովի ընտրությունները: 7 հոգուց բաղկացած վարչություն նախագահ ընտրվեց Կարո Հակոբյանը (Եվրոպա), փոխնախագահ Գեորգ Զեթոնյանը (Կիպրոս): Հիմնադիր ժողովում ընդունվեց նաեւ հռչակագիր նոր կազմակերպության ստեղծման եւ նպատակների վերաբերող: Հաջորդ հանդիպումը որոշվեց կազմակերպել Աթենքում:

«Օրերի» այս համարի ուշագրավ հրատարակումներից է «Ազգի» թղթակցի Թաթուլ Հակոբյանի «Համեմատական Արիստոկրատիկ ղրբերգությունը հայկական Լաբրայում» հոդվածը:

1992-93 թթ. 800 ծով ունեցող հայկական Լաբրա գյուղը հակամարտ կողմերի համար ճակատային գործ էր: Պատերազմի սարսուռները տեսած լաբրայացիները ներկա վիճակը հետեսան է անցյալ ողբերգությունների: «Այսօր նախկին Լաբրայի ոչինչ չի մնացել: Պատերազմից հետո սարսակների սեփ ուներ, չկար մի տուն, որ զնդակոծված չլինե, տներ մի մասը վառվել էր»:

Թղթակցի հետ գրույցներում Լաբրայի հայերը դասերազմական իրենց երկակի վիճակների ողբերգության մասին են դասում: Արիստոկրատիկ ղրբերգության առաջ բարձրագույնը ազգամիջյան թեմատիկների ղալմաններում հայերի գրաված չեզոք դիրքը ռազմական գործողությունները սկսվելու ղես փոխվեց: Նրանք կողմնորոշվեցին դեղի աբխազները: «Իհարկե, այսօր վրացիները մեզանից դժգոհ են, բայց ինչպե՞ս կա-

րող էր քիստոնյա ազգն այդպիսի դաժան լինել: Լաբրայում, Գումիսայում, Սուխումում թալանում էին մարդկանց, բռնաբարում հայկական, դարեցնում ավտոմատի սակ: Ես զարմացած էի, ինձ թվում էր, որ մենք եւ վրացիները եղբայր ենք»:

«Օրերի» խմբագրությանը կայացած հանդիպման ընթացքում իր հետաքրքրական տեսակետներն է հայտնում սփյուռնահայ մասնավորապես, ՌԱԿ ասեմալեք Երվանդ Ազատյանը սփյուռն-Ղազախստան հարաբերությունների, կուսակցության ներկա վիճակի, խորհրդարանական ընտրություններին, համաշխարհային հայկական կազմակերպության հիմնադիր համագումարի եւ այլ հարցերի մասին: «Այն անձերը, որ սփյուռնում մասշտի են եւ առաջին թմբուկին դասաւտ են դարելու, գնում են եւ թմբուկն էլ նրանց համար են նվազում: Այն մարդիկ, որոնք իսկապես կարող են Ղազախստանի օգակար լինել, այդ մարդկանց վրա մեկնում չկա»: Կամ «Գիտենք, որ Ղազախստանում ընտրությունը փելարկոլները չեն կասարում, այլ այն մարդիկ, որոնք փելներ են հավելում: Քվե սվողը չէ, որ ընտրության արդյունքի վրա հակակեղ ունի, այլ՝ հանձնաժողովների անդամները»:

Հետաքրքրական են երգիչ Վահան Միրալյանի մասին «Միայն երգով եմ զբաղվել», «Խաչատրյանական երաժեշտության հաղթարձակ», «Արեւմտահայ աշխարհի ճանաչումը «Սփյուռնի» միջոցով», «Ղազախստանը եւ Արցախը չեւս զբոսաւազիկների աչեւրով», «Ղալ ողորատարուիները արեւերում» հրատարակումները:

ՄԱՍԿՍԱ ՔԱՐՈՒՅԱՆ

Միջազգային

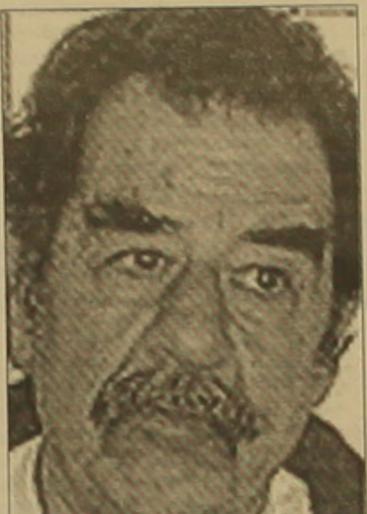
Մադրամ Հուսեյնը կղասվի որդես ռազմագերի

Հարգմանությամբ առայժմ արդյունք չի սալիս

ԱՄՆ լրատվագրության բաժնից արևմտյան իրադրությունը, որ շարք օրն իրաբուն, սեղանական ժամանակով ժամը 20-ին ձեռքարկվել է նախկին նախագահ Մադրամ Հուսեյնը: Ձեռքարկված իրականացրել են ամերիկացի 600 զինվորականներ, նրա մոտակայքի Տիկրիս քաղաքից 15 կմ հարավ ընկած էր Գաուր բնակավայրի շրջանը:

ԱՄՆ դաշնային զորքերի հրամանատար Գոնալդ Ռամոսը կիրակի օրը CBS հեռուստատեսության բրնակցին հայտարարեց, որ Մադրամ Հուսեյնը կղասվի որդես ռազմագերի եւ ըստ այդմ դաշնային կրիսի ժնե-կի կոնվենցիայի դրույթներով: Նույն օրը Պենտագոնում հայտարարեց, որ Հուսեյնի դաշնային զորքերում անցկացվելու է իրաբուն: Այդուհանդերձ Աստիտյանը որքան հաղորդում է, որ Հուսեյնի դուրս են բերել Իրա-կին եւ կիրակի օրը սեղանակրել Քա-րաի ամերիկյան ռազմավայրում: Ինչ վերաբերում է ձեռքարկված իրաբուն մանրամասնություններին, Ֆրանսիայից հաղորդում է, որ Հուսեյնը բաժնված է եղել փոխկրիս ընկու-րում, ունեցել է սրճաբանակ, երկու ինքնաձիգ, բայց ղիմադրությունը ցույց չի սվել: Նրա հեծ մեկսեղ ձեռ-բակալվել են երկու այլ անձինք: Հուսեյնի մոտ եղել է 750 հազար դո-լար: Նրա ձեռքարկված մասին ա-ռաջինը հայտարարել է Իրաի ամե-րիկացի կառավարիչ Փոլ Բրեմերը մասնա առուխուսում: ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը գոհունակություն է հայտ-նել բռնակալի ձեռքարկված առ-քիվ, միաժամանակ նեղելով, որ տյա-խար չի ավարտվել:

Իրաբուն ամերիկյան 4-րդ մոտո-րաձգային ղիվիզիայի հրամանա-սար, գեներալ-մայոր Ռեյմոնդ Օ-րդերնոն լրագրողներին հայտնել է, որ Մադրամ Հուսեյնը ձեռքարկվել է նրա ազգականներից մեկի սված սեղ-նկությունների հիման վրա: Գեներա-լի խոսքերով, վերջին օրերին իր ենթակառուցված հարցումներ են Հուսեյնի ընտանիքի 5-10 անդամների: «Ի վերջո նրանցից մեկը մեզ սույզ սեղնկություններ սվեց», առել է նա:

Առայժմ հայտնի չէ, այդ անձնակր-ությունն սսացել է արդյոք ամերի-կացիների խոստացած 25 մլն դոլա-րը: Ձեռքարկված տահին Մադրամ Հուսեյնը եղել է անիման մոտուրով եւ մագերով: Փոլ Բրեմերը մասնա ա-ռուխուսում հայտնել է, որ ամերիկա-ցիները սափրել են Հուսեյնի մոտու-րը: Հուսեյնի ինքնությունը հաստա-սել է Իրաի նախկին փոխվարչա-դեպարտամենտի Պաթիվ Ազիզը, որը բաժնակր-ված է արդեն մի քանի ամիս: Իրա-ի անցումային կառավարության ղեկավար Աբդել Ազիզ այլ Ֆաիհի հայտարարել է, որ Մադրամ Հուսեյ-նի ինքնությունը հաստատվել է նաեւ նրա ծագումնաբանական նյութի՝ ԴՆԹ-ի հետազոտությամբ:

Արդեն իսկ անցկացված առաջին հարցախոսությունները որեւէ ար-դյունք չեն սվել: Դրանց մասին սեղ-նկացնող «Թայմս» շաբաթաթեր-թը գրում է, որ Մադրամ Հուսեյնը հարցերին սվել է անորոշ եւ անկաղ-ղասախաններ: Երբ նրան հարցրել են, թե ինչու է իրեն զգում, Հուսեյնը պատասխանել է. «Տխուր եմ, քանի որ ժողովուրդս շարժաների մեջ է»: Երբ ինքնինքնը ջուր են առաջա-րկել, նա առել է. «Եթե ջուր խմեմ,

դեբ է լոզարան մսնեմ: Բայց ինչ-դեբ մսնեմ, երբ իմ ժողովուրդը շար-ժաների մեջ է»:

Հուսեյնի խոսքերով, Իրաբուն չունի զանգվածային բնաբնման զեմբ: «ԱՄՆ-ը դա ինքն է հնարել, որդես-զի մեզ հեծ դաշնային զորքերում գեմբ», առել է նա:

Առաջին օրերին Իրաի ամերի-կյան իշխանությունների եւ կառա-վարման խորհրդի ներկայացուցիչնե-րը ինքնակրելու են Հուսեյնին դաշ-նու համար անհրաժեշտ ընթացակր-գեր: Սակայն միջազգային փորձա-գեները երկուդ ունեն, որ ամերիկա-ցիների եւ Իրաի ներկայիս իշխա-նությունների դաշնային զորքերի կրիսի որդես դաշնակրմանը դա-սասան:

Միջազգային բեակն դաշառա-նը չի կարող իրավասություն ունե-նալ Մադրամ Հուսեյնի ղեմում, քանի որ իրավասու է միայն 2002 թ. հուլիսի 1-ից հեծ կատարված ռազ-մադրությունների նկատմամբ: Մադ-րամ Հուսեյնը մեղադրվում է 1988 թ. 100 հազար իրեի ոչնչացման մեջ: Նրա կառավարման արդյունքին անհեծ կրել են 290 հազար իրա-ցիներ:

Պ. Բ.

Եվրամիության սահմանադրության ընդունումը ձախողվել է

Եվրամիության ընդլայնման հա-րցում որոշ բարդություններ են ծագել, քանի որ Բրյուսելում եւ Պեռլինում եւրո-պական ղեկավարությունների ղեկա-վարները չեն կարողացել համաձայ-նության հասնել սահմանադրության նախագծի մի շարք հարցերի առթիվ, նախադասվությունը սալով նեղ ազ-գայնական քախերին:

Ֆրանսիայից դա դաշնակրն չի համարում, քանի որ Իտալիայում, օ-րինակ, մարս ամսին անցկացվելու են սեղանական ընտրություններ: ԵՄ սահ-մանադրությունը դեբ է միավորի 450 մլն եվրոպացիներին, առաջին կա-սանմայակներում կազմակրեղելով նրանց համաձայն կյանը: Գլխավոր սարաձայնությունները կաղված են վարչարարական կառույցների հեծ:

Փորձելով նեծնացնել Բրյուսելի հանդիման ձախողումը, մասնա-կիցները դա դաշնակրման սալունը չեն բարդել միայնակ վրա, այդ հոզը բողնելով եւ երկրների լրա-վամիջոցներին: 2004 թ. հունվարից եՄ նախագահ կրառնա Իսլանդիան, որին փոխանցվում է սահմանադրու-թյան ընդունման հետագա բանակ-ցությունների ծանր բեղը: Իսլանդիա-յի վարչադեբ Բերսի Ախերնի խոսքե-րով, այս կաղակցությամբ առաջին կա-սանմայակներին միջկառավարական խորհրդածողով չի նախատեսվում: «Չեն կարծում, թե որեւէ համաձայ-նություն ձեռք բերվի մարս ամսից ա-ռաջ», հայտարարել է նա:

Բրյուսելի հանդիման ձախողու-մը, սակայն, իրավաբանական դա-սարկություն չի սեղծում եւ գործու-նեթյան մեջ: Ֆրանսիայից նույն է, որ ամեն ղեմում եվրոպական կա-ռույցներին առնչվող նոր դրույթները դեբ է ուժի մեջ մսնեմ 2009 թ.: Իսկ մինչ այդ կործի 2000 թ. կի-սում ընդունված համաձայնագիրը, որը մասնակրադեբ հնարավորու-թյուն է սալիս 2004 թ. մայիսին եՄ անդամների փիղը հասցնել 25-ի:

Մահափորձ Պակիսանի նախագահի դեմ

Պակիսանի նախագահ Փերվեզ Աուտարաֆը հայտարարել է, որ երկրի իյուսիսում Ռավալպինդի քաղաքի կա-մուրեթից մեկը կիրակի օրը տյաթեց-վել է իր քախմեթի անցնելուց ընդամե-նը մի քանի վայրկյան հեծ: Պայթու-ցի աղիքը հասել է քախմեթի ավսնեթե-նաներին: «Անկատան, խոսքն ահա-բեկչական քալի մասին է: Թիրախ էլ, իհարկե, ես էի», հայտարարել է նախա-գահը երկրի ղեկավար հեծուստեթու-թյանը սված հարցազոյցում:

Ֆրանսիայից հաղորդում է, որ ուժ-զին տյաթյունից վնասվել է բեծնե կաղիքի մի մասը: Գեներալ Շաուրաք Սուլթանի խոսքերով, «տյաթյունը որ-ժակրումն ահաբեկչական բնույթ է կրում»:

Նախագահը մահափորձի համար մեղադրել է «ժախաեղականներին եւ ա-հաբեկիչներին, որոնք ոչ միայն վնա-սում են մեր երկրին, այլեւ գցում են մեր մեծ կրոնի վարկը»: Նրա կարծիքով, ներքին վնասագի արդյունք կրոնական եւ աղանդակր ժալիաեղականներն են: «Մեմ դեբ է այդ մարդկանց դեմ կո-

Տյուսիսային Կիտրուսում հաղթողներ չկան

Կիտրուսի իյուսիսային օկուպաց-ված թուրական մասում կիրակի օրն անցկացված օրենսդրական ընտրու-թյուններում ազգայնական կառավա-րությունը չի հաղթել, բայց ընդդիմու-թյունը եւս մեծ բարդություններ կու-նենա կղզու վերամիավորման քուրը իյուս կիտրացիների հեծ բանակցելու: Իր խոսուումը կատարելու համար: Բանն այն է, որ կղզու թուրական մա-սի խորհրդարանում ընդդիմադիր եր-կու գլխավոր ուժերը թուրական հանրադեբական կուսակցությունը եւ խաղաղության ու ժողովրդավա-րության քարծուում սսացել են 25 սեղ, բայց նույնման սեղ են սսացել նաեւ կառավարող երկու կուսակցություն-ները Ազգային դաշնում եւ ժողովր-դավարական կուսակցությունը:

Ֆրանսիայից հաղորդում է, որ մեկ ուրիշ կուսակցություն չի հաղթահա-րել ղախանցվող 5 սոկուսի սահմա-նագիծը եւ սեղ չի ունենա խորհրդա-հանրադեբական կուսակցությունը կարող է հավակնել կառավարություն կազմելուն, քանի որ Ազգային դաշնի-ցի 1 սեղ ավելի է սսացել:

Ըստ Ֆրանսիայի, 140 հազար թուր կ ընտրողների լվեարկությամբ արդյուն-ներն աղսակ են արդեն նախկին կա-ռավարությանը, որը երբեւէ դաշնու-թյուն չէր կրել այսուեւ կղզված Հյու-սիսային Կիտրուսի թուրական հան-րադեբության գոյությունը 20 արիներին:

Վարչադեբ Դեբիլե երողուն իր կա-ռավարության դաշնության համար մեղադրել է ԱՄՆ-ին եւ Եվրամիությանը, առնելով, թե նրանք «հոզեթանա-կան դաշնագր» են ծալվել ի-

Տեյոար Ալիեի դարաբաղանի վերջը

Սկիզբ էր 1
Ամբոթի ընթացից դեմի իշխանա-կան բուրգի գազաթ Ալիեին սկսում է 1950-ական թթ., երբ աբխասկցում է սսալիսյան Տյուսիսային Կիտրուսի ԿԳԲ-ի նախադեբին, ար-դեն 1967-ին ղեկավարում էր արքեբա-նական ԿԳԲ-ը, երկու արի անց Արքե-բանի կոնվենցիայի առաջին քախմեթը եւ: Խորհրդային Արքեբանի՝ Ալիեի ղեկավարած 13 արիներին Բեծնեղը 3 անգամ այցելել է Բաբու, արժանա-նույրով արհաներին վայել իյուրասի-րության ու մեծամեծ նվերներին: Վախ-բեթը «Խորհրդային մաֆիա» գրում գրում է, որ քողոքությունների անկրկնելի վարդե Ալիեին այցելու-թյուններից մեկի ժամանակ Բեծնեղն նկրել է 226 հազար ռուբլի արժու-րությամբ աղանադնյա մասանի:

Սակայն Ալիեին Կրեմլ է սանում Անդրոպովը՝ 1982 թ.-ին, Մոսկվայում նա զբաղեցնում է ԽՍՀՄ Նախարար-ների խորհրդի նախարարի տեղակալի դաշնումը մինչեւ 1987 թ.-ը: Ալիեը դարձավ Գորբաչովի «դեբեսոյակա-յի» «գող», 1987 թ. նա ազատվել է աբխասիցից, նույն արի սանում սրի առաջին սազանայը:

Շուրջ 3 արի արդելով Մոսկվա-յում, Ալիեի անունը քախմեթության մեջ է դրվում 1990 թ. հունվարի Բա-վի հայկական քարդերից, աղա դրան հեծեւած արքեբանական քարդերից հեծն: Ալիեի ուղղակի կաղմ այս ող-բեթություններին չի հաստատվում, սակայն այս ողբերից հեծն նա սկե-սեց նոր արաւով արդեն դեմի ան-կալիս Արքեբանի գախ:

1991 թ. սեթեթեթի 3-ին նա ընտ-րվում է Նախիջեանի խորհրդարանի նա-խագահ, կարողանալով հավասարակ-չիս քախմեթություն վարել Իրանի եւ Թուրիայի միջեւ, միաժամանակ կի-սանակախ վիճակում մնալ Բաբվում

իշխանության եկած Մուրադիովի, ա-ղա Էլիթեի իշխանությունը: «ժողովրդականներն ընտրված նա-խագահ Էլիթեյը դիմել է փախուստի, ենթարկվելով վարկաբեկված ինքն-ունիս Ալիեի ճեծնանը եւ երիսա-սարդ, սակայն մույթե վարկաբեկ-ված արկածայինգիր Սուրեթ Հուսեյ-նովի հետաղնումներին», Արքեբա-նում 1993 թ. հունիսյան դեբական հեղաբեծում մասին գրեց ազդեցիկ «Վախիզոն փոստը»:

Հեղաբեծան կազմակրեղի Ալիե-ը «Մովեսկայա Ռոսիա» թերում այսուեւ է ներկայացնում 1993 թ. դեմերը. «Հանցագործները փործում էին զինաթափել Հուսեյնովի կրողու-րը, սղանել նրան: Սուրեթի սանկերը քարծվեցին Բաբու: Էլիթեյը հասկա-ցավ, որ սանու սվեց: Նա որոշեց ինձ իրավիքել Բաբու, որ փրկեմ իրավիճա-կը: Բաբվից զանգում էր Նախիջեան, սակայն հեծախոսը չէր վերցնում: Հունիսի 7-ին Բաբվից ինքնաթիս ու-ղարկեցին, սակայն ես հեծ ուղարկե-ցի: Հունիսի 8-ին Սուրից ինքնաթիս ու-ղարկեցին: Հունիսի 9-ին Սուրեթի գորբերը քարծվում էին Բաբու: Էլիթե-յը Սուրից ինքնաթիս ուղարկեց, աղա-յում էր գալ: Ես համաձայնեցի»:

Հետագա մի քանի արիներին արդեն Արքեբանի նախագահ Ալիեը չեզո-քացրեց կամ բանս նսեցրեց գրեթե բո-լոր այն գործիչներին, որոնց օգնու-թյամբ ինքն իրականացրել էր հեղաբե-ծումը եւ զալթել իշխանությունը: Արքեբանում դեբական, ռազմա-կան հեղաբեծումը սեղի ունեցավ դա-րաբաղան դաշնագրի հայկական ուժերի համար ծանր ժամանակահա-սվածում: Ալիեի իշխանության գա-լուց հեծն հայկական ուժերի վերա-կողությունը սակ անցան էլիթեյի ժա-մանակներում զալթված Մարսակե-րը, աղա հաղորդաթար Աղզամը, Ֆի-

զուլին, Տերայիլը, Դուրաթուն, Հո-րադիզը, Զանգեւանը կամ այն ամե-րը, ինչ Ալիեին իսկ հորցոցում էր 20 սոկուս, որն իրականում 8 սոկուս է: 1993 թ. վերջերին իշխանությունը զալթած Ալիեը մի վերջին փործով փործեց հեծ բեթել կորցածը, սակայն աղադուրը:

1994 թ. մայիսին դարաբաղյան ծակասում հաստատվեց իրադադար, ինչը եւ դաղաղանվում է մինչեւ օրս: Ալիեին այդ օրերին Բրյուսելում էր, ա-ղա ժամանեց Թուրիա, որեղից դա-սաղաբեծ իրադադարը, թեւ ինչ-դեբ ողնում են այդ ժամանակներում Արքեբանում բարձր դաշնուններ գաղեցնող դեբական գործիչները, Ալիեին կղզվ էր իրադադարին:

Բիանագի լրագրող Թոմաս դը Վալը Դարաբաղի մասին դաշնումը «Սեւ այգի» գրում գրում է, որ Ալիե-ը թեւ հայկական կղզի հեծ բա-նակցությունների դաշնասակամու-թյանը, դաշնաս չէր խաղաղության եւ ոչ էլ դաշնագրին:

Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Բո-չարյանն, ինչուեւ սանայակ դեբու-թյունների առաջնորդներ, իր ցավակ-ցությունն էր հղել Արքեբանի նոր նա-խագահ Իլիամ Ալիեին: Ի դեմ, Ալիե-ը Ռոբերտ Բոչարյանի հեծ բանակցու-թյուններն սկսել էր դեմ 1993 թ., երբ վերցին ԼՂՀ առաջնորդն էր: Բոչարյան-Ալիեի երկու գաղսնի հանդիմումները սեղի են ունեցել 1993 թ. աեանը Ռու-սաստանի արագործախարարությու-նում: Հետագայում, սկսած 1999 թ.-ից, նրան հանդիմել են ավելի քան 20 անգամ, սակայն դարաբաղյան բա-նակցությունները արքեր դաշնագրա-բանություններով մեղ են փակուրդի:

Հեյոար Ալիեին անկախ Արքեբանը 10 արի ղեկավարելուց հեծն իշխա-նությունը եւ Դարաբաղի խնդիրը փո-խանցեց որդուն 42-ամյա Իլիամին:

Գոյնը ռումանսիկ ռեալիզմի սահմաններին

Գոյնի անհասական զգացողությունները վերաբերվածում են աշխարհը: Ու հաճախ թվում է, որ ճճարհիս արվեստն առհասարակ կառ յունի ռեալիզմի սահմաններին: Ի՞նչ են փնտրում ստեղծագործ աշխարհում, ի՞նչն է առավել ազդեցիկ դարձնում արտումը, ո՞րն է արվեստի ճաշակը: Այս հարցերի ընկալման մեկնակետերը սարքեր են: Իսկ խնամքված գունաձեռքի գեղարվեստը աշխարհում է՝ արտիստի, զգայական աշխարհի ուղղված, որի արտաստեղծումը գրեթե ոչինչ է, եթե ներքին անկեղծ իմոլուսները բացակայում են:

Պարզեցում սերմինները թայմանական բնույթ են կրում: Ամեն ծեսակի իզմերը աբստրակցիոնիզմ, սյուռեալիզմ, ռոմանտիզմ, ռեալիզմի բոլոր դրսեւորումները եւ դրանց սահմանումները հստակ գծված չեն: Այս ցուցահանդեսի հիմնականը եւ ամենաբնորոշը իրականությունը բանաստեղծականացնելն է, իրականության ղոնեցիկ, կհարական ընկալման դրսեւորումները, որ բնորոշ են ռոմանսիկ ռեալիզմին, հակադրությունների միասնությունը, իրականության եւ ցանկալի մեկնեղումը», ստում է Պասկերասահի սճորեն Արամ Աարգյանը:

«Արամն» Պասկերասահը մայրաքաղաքի մակնույթի գործուն կենտրոններից մեկն է այսօր, որ բացումից հետո ցուցադրությունները կազմակերպել է իր ողբերգ զեղագիտական սկզբունքներին եւ հայեցակարգին համադաստիսան ներկայացնելով հայ ժամանակակից գեղանկարչներն եւ ֆանդակագործների ստեղծագործությունները, նախադասվությունը շարվող դասական արվեստից սնվող ռեալիստական արվեստի սարքեր ուղղությունների: Պասկերասահը ծեսակորել է նկարչ-արվեստագետների համախոհների իր քիմը: Պասկերասահի սճորեն Արամ Աարգյանն իրենց գործունեության հիմնական նպատակը համարում է հայ գեղանկարչներին միջազգային առարբզ դուրս բերելը՝ ցուցահանդեսներին մասնակցելու ճանապարհով, հասարակության մեջ սանել մակնույթային ֆաղականություն՝ ներկայացնելով որոշակի ուղղության արվեստ, դրանով իսկ որոշակի գեղագիտական ճաշակ ծեսակորել:

Ինչ խոսք, Պասկերասահների գոյությունը մեծադեպ աշխուժացնում է ֆաղախի մակնույթային կյանքը, բեես դժվար է այսօր արվեստի օջախներ այցելելը դարձնել բնակչության կեցության մի մասը՝ հիմնականում սոցիալական սասակցող ջղաճգում-դրկումների Պասճաողով, անուես: Պասկերասահների այցելումն առայժմ արվեստագեսարվեստագետների նեղ շրջանակն է:

Եղող ճարի ցուցասահին իր ցուցադրությունների էֆոդդանդեսի կքարմացնի՝ ներկայացնելով անհասական եւ բեմասիկ նոր ցուցահանդեսներ: 2004 թ. փետրվարին Նյու Յորքում կայանալի արկտաողյին «Արամն» Պասկերասահն իր մասնակցությունը կբերի հիկգ նկարչների աշխատանքներով:

Պասկերասահի գործունեության մասին իր դրական վերաբերմունքն արտահայտեց ցուցահանդեսի մասնակից, նկարչների միության նախագահ Կարեն Աղամյանը: Պասկերասահների գոյությունն այսօր կնատելի առաջընթաց համարելով մակնույթային կյանքում, նկարչին ամեն նոր երեսույթի մեջ լավը շեսնելու ցանկություն դրսեւորեց: Խորհրդային սարհներին Պասկերասահների, գեղարվեստական սաղոնների մեճաւնորդ Պասկանում էր նկարչների միությանը, որը եւ մակնում էր գեղագիտական որոշակի հայեցակարգ եւ ուղղություն, այսօրվա ազատությունները յուրաքանչյուր Պասկերասահի սճորենին թույլ են ճալիս որոշելու ներկայացվող արվեստի ուղղությունը եւ շեսակը: Ազատ մրցակցության հեսեսանով մնայուն արժեները ժամանակի մեջ կզսվեն որոշակիորեն ծեսակորելով մակնույթային դաշտ կերտարվեստի ոլորտում:

Արվեստներ այցելում յուրաքանչյուր լավ ցուցահանդեսի բացումը ընկալում է իրեն սոն եւ հոգեկան վալել: Գունային այն լիիկան, որ բացվեց ուրաք օրը «Արամն» Պասկերասահում, իրադես գեղեցիկի հես հանելի հանդիողում էր: Ցուցահանդեսը, որ խորագրված էր «Ռոմանսիկ ռեալիզմ», իրականի եւ երեսակայականի հես հանդիողվայր էր: Երեսակայացված ռուրը երկու ճանյակ արվեստագետների՝ կերտարվեստի եւ ֆանդակի (թրուգ, մարմար) աշխատանքները ռոմանտիզմի եւ ռեալիզմի սահմանագծերն էին շոսակիում: Գայանե հալարյան, Ուրբեն Արուկյան, Գետրգ Եղիազարյան, Տարոն Աուրայան, Կայծակ Վանիկյան, Շոքա Ոսկանյան, Զարություն Զակոբյան, Կարեն Աղամյան, Վահագն Զիվանյան եւ ուրեեր: Այս նկարչներն էին «Արամն» Պասկերասահի ուրաք օրվա ցուցահանդեսի աշխատանքների հեղինակները: Ժանրային ընդհանրություններից զատ նրանց արվեստին բնորոշ են հարուստ երեսկայությունը, իրականության առեղծվածային ընկալումը, կասարողական վարդեսությունը:

Շառ ավելի ճղակորտաաշական իմոլուսիվ խոսք սասաց կերտարվեստագես Փոսեն Եղս: Ավեսիլյանը: «Ուրախալի է, որ նման արվեստ կնակի մեր օրեուն: Կա, անուես, ընդօրինակելու, ոները կրկնելու միտում: Աակայն ամբողջության մեջ հաջող ցուցահանդես է կազմակերպված: Ամեն նկար ամեն վայրկյան չի սիրվեր: Նկարը ղիտի սիրես ղաաի ընկալման մեջ: Ես ամբողջական աբստրակցը կհավնիմ, բայց ոչ ամեն ղաաի, միայն երբ այդ հոգեկան վիճակի մեջ են: Դասականը հանելի է, բայց եւ բնության, Ասճո ստեղծածին կրկնությունը ոչինչ է: Զեղինակը իր հոգին ղիտի դեճ նկարին մեջ»:

«Փորձել ենք միավորել նույն թեմայով ստեղծագործող նկարչներին, մեր կարծիքով ճամբ այն հեղինակներն են, որ ստեղծագործում են որոշակի ժանրային առանձնահատկություններով: Կեր-

Ս. Գ.

Ընդամենը 20 օր հետո նա կդառնար միայն 80 տարեկան... Բայց մնաց հավերժ իր 66 տարով: Սերգեյ Փարաջանովը: Նա ամեն օրը, ամեն ժամը դարձնում էր ներկայացում, յննաղ քասրոն, այնուհետ մի քասրոն, ուր գույներին ու վարդես խաղից խեղդվել կարող էիր: Ուժեղները չէին խեղդվում: Ուժեղները դիմաճում էին ու միջնե իման էլ դիմաճում են: Ուժեղները ինչդես ինքը Սերգեյ Փարաջանովը:

ժուն, անվերջ փոխվող մի եուրյուն է: Եթե ամեն ամիս մսնես բանգարան, ադա մեկ-երկու նորություն կզենես:

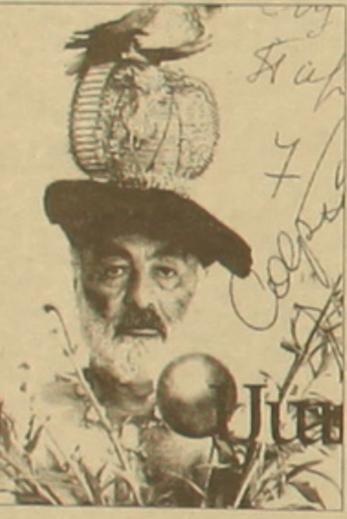
Թանգարանը նաեւ գիտական աշխատանքով է զբաղված: 2000 թվականին բանգարանը եւ Զայասանի ազգային ֆիլմադարանը հրասարակեցին բանցից գրած Փարաջանովի նամակահին (190 նամակ): Սակայն այս հեսարկրական ծրագիրը կիսառ մնաց: Գրեթե նույն ծավալն ունեն նրան Փարաջանովին գրված նամակները, որոնք ամբողջացնում են Փարաջանովի արվեստի այս կողմը: Լիլյա Բրիկի, Տարկովսկու, Իկիկուլի, Կիրա Մու-

են ծանոթ նա կոլաճները): Մեծ ցանկություն ունեն մեր ճեղի ճակեղած մոտ 20 արվեստներից ընտրելու լավագույն կոլաճները եւ հրասարակելու: Մոտ 90 էջանոց գիրքը ղաճրատ է ճղագրության:

Թանգարանում ղաաիկում են նաեւ Փարաջանովի մասին արված ֆիլմերը: Փարաջանովի մասին շառ լավ ֆիլմ է նկարահանել Ռոման Բալայանը, որը խորհրդածություն է վարդեսի մասին: Անդրեյ Դորովոլովու ֆիլմը շառ հեսարկրական է: Միշտ վարդանովի, Ռուբեն Գետրգյանցի կինոնկարներն էլ լուրջ ղաակերացում են ճալիս Փարաջանովի մասին: Շա՞ճ են թե ֆի՞լմ

Տոն, որը կոչվում է Փարաջանով ԱՄՆ-ում մեկնասրկել է Փարաջանովի երկամայակը

ներին մեզ դասելու»: Սա էլ բավական կլինե՞ր Սերգեյ Փարաջանովի համար: Սակայն, փառ! Ասճոն, շառ բան է մնացել 20-րդ դարի աշխարհի մեծագույն արվեստագետներից մեկից: Ու այս շառը մենք շեսնում, կարողում, հասկանում կամ չեմք հասկանում երեսանում 1991 թվականից գործող Ա. Փարաջանովի բանգարանում:

արվեստի այս հսկայի մասին եղած ֆիլմերը: Դժվար է ասել, որովհետեւ այն ժամանակ, երբ Փարաջանովն ուշադրության կենտրոնում էր, ղարդադես վաճակավոր էր նրան այցելելը: Իսկ հետո արդեն Փարաջանովն էր հիվանդ...

Այո, չնայած ամեն ինչին, շառ բան է ղաաիղանվել երեսանում գործող նրա բանգարանի աշխատակիցների ջանքերով: Այսօր արդեն մեզ մոտ Զայասանում մաճածում են Փարաջանովի 80-ամյակը նշելու մասին: Սակայն ԱՄՆ-ում, Լոս Անջելեսում դեկտեմբերի 4-ից մեկնարկել է Փարաջանովի արվեստի երկամայակը, որը շեսելու է միջնե փետրվարի 2-ը: «Դիվիդուդ ինտերբեյնըլ մուզեում» բանգարանում արդեն բացվել է Փարաջանովի աշխատանքների ցուցահանդեսը: Նրա ծննդյան օրը հունվարի 9-ին հրավիրվելու են ոչ միայն հոլիվուդյան ճանաչված ռեճիտորներ ու արտիստներ, այլեւ Փարաջանովի մերիմները (Զայասանից այդ սոնին մասնակցելու հրավեր է սացել Զավեն Աարգյանը):

րասովայի, Շկլովսկու նամակները շառ բան են բացահայտում:
- Այժմ մենք մի կարեւոր գիրք ենք ղաճրատում, որը լույս է շեսնելու Լոնդոնում,- ստում է բանգարանի սճորեն Զավեն Աարգյանը: - Կարծում եմ, որ այս գիրքը աշխարհին ավելի հստակ կներկայացնի Փարաջանովին: ճիշտ է, անգլերեն եւ ֆրանսերեն լեզուներով ճղագրվել են նրա 7 կինոցեմարները, սակայն սա ինչ է: Զավանաբար ֆյերը գիտեն, որ Փարաջանովը կոլաճների արվեստը ունի լթեւեւ շառերին

Ուրեմն համարենք, որ մենք էլ կանք Փարաջանովի սոնին, սոնին մի մարդու, ով ամեն օրն ու ժամը սոն էր դարձնում:

Պարզադես աներեսակայելի ճիգ ու ջանք էր ղոնե՞ր Սերգեյ Փարաջանովի բանգարան ստեղծելու համար: Ինչդես ս եղավորել անեսղակորելին սահմանափակ սարածության մեջ: Այսօր բանգարանում կա արվելի ֆան 1450 ցուցանմուշ, որոնց մեծ մասը Փարաջանովի աշխատանքներն են, նրա անձնական իրերը, իր սացած ուրե նկերները, նրա նամակները եւ նրան հասցեագրված նամակները: Վերջին սարհներին բանգարանը նկերներ է սացել նրա ընկերներից (մասնավորադես Տոնինո Գուերայից, Երիկ Կասկովից, Աարգիս Զամալբաճյանից): 13 տարում բանգարանի կոլեկցիայի, Փարաջանովի նվիրյալ Զավեն Աարգյանի դեկավարությունը, ամեն ինչ արել է «մեծագույն երեսակայողի» լեզբնդին մարմին հազցնելու համար: Ինչդես ինքը Սերգեյ Փարաջանովը, այնուհետ էլ իր բանգարանը շառ-

Փրկության ճանապարհ որոնելիս

Մարդը ֆայլում է մահվան վկայականը ծոցագրղանում ղաաիծ: Երիտասարդ բանաստեղծ Վահե Արսենը (Արսենյանը) սա գիտակցում է որդես անժխելի փաստ, բայց չի կրկում, ճորեսանում այս բացահայտ իրողության առաջ, որովհետեւ, եթե իր մարմինը զարթնեցնելուց հետո փակի հոգու աչբերը եւ անկողին մեցնի, ադա ֆաղաբ կմնա որդես սխոր մի տարած, որը երբեմն կարող է ճահճանալ, երբեմն լցվել մաս բալի սվող հանրահավաողներով: «Կարկեսահար մեր ֆաղաբում, երբ շառծումները վաղուց արդեն կաղկանծ են հիեցնում, ոչ մի անհաս, ազգայնասեր/ վաղուց արդեն յունի սղասում...»: արճանագրում է Վահե Արսենը, բայց փորձում է փրկվել այս Աողոմ-Գոմորից: Եվ փրկություն է խնդրում... ինճատաղանից: Ռ՛վ ում կիրկի, հարց է, որի ղաասախանն է ուղում սսանալ:

Ոչինչների մեջ բալիաող երիտասարդ մարդը, որի գիրքը հրասարակվել է Զայասանի գողոնների միության «Մուսա» կնիկով, միեւնույն է, դաշեանուրի գալարվող հնչյունի հեսեսում վերագոնում է վարդասա արելի սեթեթող ճառագայթը: Ուրեմն փրկության ճանապարհը գեճված է:

Առաջին ցուցահանդեսը Երեսանում

Թրիլիսահայ երիտասարդ նկարչուի Յանա Արսեսովայի ստեղծագործությունների անհասական առաջին ցուցահանդեսը բացվեց Երեսանում, ժողովրդական արվեստի ղեկավարական բանգարանում: Յուրօրինակ մոտեցում ունի Յանան իրականություններին, նա կարողանում է որոշակի տարածումը ցեղանակել ժամանակից դուրս գայթող մաճումներ, որոնցում կոնկրես, իրական, նաեւ ասվածաւնյան հերոսները ոչ միայն ղաասում են իրենց մասին, այլեւ դիտողին ղառսարղում են սեփական կյանքը սսուգել, անճնական մաճումներն ու փիլիսոփայությունը ճեսել:

խանյանը, որը եւ այս ցուցահանդեսի կազմակերպիչներից մեկն է: Մարդկային մաճումները, այդ, ցեղանակված են որոշակի տարածում: Աակայն երբ սահմանները նեղ են եղել Յանա Արսեսովայի համար նա գործերը ներկայացրել է առանց ցեղանակների, դրանով իսկ շեսնելով բացառական ազատության հասնելու իր կիրքը: Թիֆլիսյան հայ նկարչության ավանդներով դասփարակված Յանա Արսեսովայի համար երեսանյան առաջին անհասական ցուցահանդեսը անողայման առաջին ֆայլն է լինելու մեծ ճանաչման արճանանալու ճանաղարհին: Կարեւորն այն է, որ երիտասարդ նկարչուու գործերը բարձր գնահատեցին երեսանի մեր հայնի արվեստագետները:

Ս. Գ.

Ս. Գ.

«Բոկա Խունիորսը» միջնայրգամաբային գավաթի եռակի հաղթող

«Տոյնսան» հասնում էր Ռոբերտ Արմենյանայերին

Ճառագողական Յուրիանա Բաղդասարյան Միջնայրգամաբային գավաթը վիճարկեցին չեմպիոնների գավաթակիր «Միլան» ու Լիբերտատի գավաթակիր արգենտինական «Բոկա Խունիորսը»: Համառ մրցադաշտում անցած հանդիպման ելքը վճռեցին 11 մ հարվածաճարերը: Խաղի հիմնական ժամանակն ավարտվեց ոչ-ոքի (1-1): Առաջինը հաջողության հասավ «Միլանը»: 24-րդ րոպեին Յոն Դալ Թոմասոնի փոխանցումով հաջող բացեց Անդրեա Պիոլոն: Սակայն 5 րոպե անց տուգանային հարվածի խաղարկումից հետո Մաթիա Դոնեթը վերականգնեց հավասարակշռությունը: 11 մ հարվածներն ավելի հաջող իրացրին արգենտինացիները: Իրեն գերազանց դրսևորեց «Բոկա Խունիորսի» դարձաստատի Ռոբերտ Արմենյանայերին՝ հետ մղելով Պիոլոյի եւ Կոստակուրսայի հարվածները: Հենց արգենտինացի դարձաստատին էլ ճանաչվեց հանդիպման լավագույն ֆուտբոլիստ, եւ, ավանդույթի համաձայն, խաղից հետո նրան հանձնվեցին «Տոյնսայի» բանալիները: «Միլանից» միայն Ռուի Կոսայի հարվածը հասավ նշանակալի, իսկ ահա արգենտինացիները 3 անգամ գնդակն ուղարկեցին Դիդայի դարձաստատին: Հաղթելով 3-1 հաշվով, «Բոկա Խունիորսը» 3-րդ անգամ նվաճեց Միջնայրգամաբային գավաթը այդ ցուցանիշով հավասարվելով «Միլանին», Մադրիդի «Ռեալին», ուրուգվայական «Նասյոնալին» ու «Պենյառոլին»: Ընդ որում, վերջին 4 տարիներին

«Բոկա Խունիորսը» 3-րդ անգամ էր վիճարկում դարձաստատի մրցանակը: 2000 թ. արգենտինացիները հաղթել էին Մադրիդի «Ռեալին» (2-1), իսկ հաջորդ տարի դարձավ էին Մյունխենի «Բավարիայից» (0-1): Իսկ Միջնայրգամաբային գավաթի խաղարկությունում թիմն իր նորամուտը նշել էր 1977 թ.: հաղթելով Մյունխենցիներին «Բորուսիային» (3-0, 2-2): Ընտրելով «Բոկա Խունիորսի» հաղթանակի, Հարավային Ամերիկա-Եվրոպա յուրօրինակ մրցավեճի հաջող դարձավ 22-20:

Գավաթը նվաճելու «Միլանի» 7-րդ փորձն անհաջողության մասնակցեց: Թիմի դարձաստատին Պաոլո Մալդինին էր: Ավեստորո Կոստակուրսան 5-րդ անգամ էին մասնակցում վճռորոշ հանդիպմանը: Նրանց չհաջողվեց 3-րդ անգամ հաղթող ճանաչվել: Իսկ ահա արգենտինացիները կազմում Միջնայրգամաբային գավաթի կրկնակի հաղթողներ դարձան Գիլյերմո Բարոս Սկելոնոն, Սերասիան Բասայան եւ Նիկոլաս Բուրդիսոն: Յուրօրինակ նվաճման հասավ նաեւ «Բոկա Խունիորսի» գլխավոր մարզիչ Կառլոս Բիանկին, որի գլխավորած թիմերը 4-րդ անգամ էին վիճարկում Միջնայրգամաբային գավաթը: Երկու անգամ նրա գլխավորությամբ «Բոկա Խունիորսը» հաղթող է ճանաչվել: Իսկ առաջին հաջողությանը Բիանկին հասել էր դեռևս 1994 թ. արգենտինական «Վելես Սարսֆիլդի» հետ հաղթելով «Միլանին» (2-0): Հետագայում էլ, որ «Միլանի» գլխավոր մար-

զիչ Կառլո Անչետինոն էլ Միջնայրգամաբային գավաթի խաղարկությունում վայելել է հաղթանակի բերկանը, սակայն որոշ ֆուտբոլիստներ: 1989 թ. նա «Միլանի» կազմում էր, երբ թիմը հաղթեց «Նասյոնալին»:

1960 թ. խաղարկվող Միջնայրգամաբային գավաթն արժանացել է 11 երկրների 25 թիմեր: Բուրդիսոն հաճախ 9 անգամ գավաթին տիրել է արգենտինական թիմերը: 7 անգամ գավաթակիր են դարձել իտալացիները, 6-ական անգամ հաղթող են ճանաչվել քաղաքական եւ ուրուգվայական թիմերը: Ահա Միջնայրգամաբային գավաթի խաղարկության հաղթողների ցանկը:

1960 թ.	«Ռեալ»	Իտալիա
1961 թ.	«Պենյառոլ»	Ուրուգվայ
1962 թ.	«Սանթոս»	Բրազիլիա
1963 թ.	«Սանթոս»	Բրազիլիա
1964 թ.	«Ինեթ»	Իսպիա
1965 թ.	«Ինեթ»	Իսպիա
1966 թ.	«Պենյառոլ»	Ուրուգվայ
1967 թ.	«Ռեալ»	Արգենտինա
1968 թ.	«Էստուդիանտես»	Արգենտինա
1969 թ.	«Միլան»	Իտալիա
1970 թ.	«Ֆլեմինգս»	Հոլանդիա
1971 թ.	«Նասյոնալ»	Ուրուգվայ
1972 թ.	«Այախ»	Հոլանդիա
1973 թ.	«Ինդեպենդենտես»	Արգենտինա
1974 թ.	«Այախ»	Իտալիա
1976 թ.	«Բավարիա»	Գերմանիա
1977 թ.	«Բոկա Խունիորս»	Արգենտինա
1979 թ.	«Օլիմպիա»	Պարագվայ

1980 թ.	«Նասյոնալ»	Ուրուգվայ
1981 թ.	«Ֆլեմինգս»	Ֆրանսիա
1982 թ.	«Պենյառոլ»	Ուրուգվայ
1983 թ.	«Գրեմիո»	Բրազիլիա
1984 թ.	«Ինդեպենդենտես»	Արգենտինա
1985 թ.	«Յուվենտուս»	Իտալիա
1986 թ.	«Ռիվեր փլեյթ»	Արգենտինա
1987 թ.	«Պորտո»	Պորտուգալիա
1988 թ.	«Նասյոնալ»	Ուրուգվայ
1989 թ.	«Միլան»	Իտալիա
1990 թ.	«Միլան»	Իտալիա
1991 թ.	«Տրուվենա զվեզդա»	Հարավսլավիա
1992 թ.	«Սան Պաուլու»	Բրազիլիա
1993 թ.	«Սան Պաուլու»	Բրազիլիա
1994 թ.	«Վելես սարսֆիլդ»	Արգենտինա
1995 թ.	«Այախ»	Հոլանդիա
1996 թ.	«Յուվենտուս»	Իտալիա
1997 թ.	«Բորուսիա»	Գերմանիա
1998 թ.	«Ռեալ»	Պորտուգալիա
1999 թ.	«Մանչեսթեր Յունայթեդ»	Անգլիա
2000 թ.	«Բոկա Խունիորս»	Արգենտինա
2001 թ.	«Բավարիա»	Գերմանիա
2002 թ.	«Ռեալ»	Իտալիա
2003 թ.	«Բոկա Խունիորս»	Արգենտինա

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-2020 ՄՐՑՈՒՅՑ ԻՐԱՅՐԱՆԻ 2020 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

«Հայաստան 2020» հասարակական ոչ առեւտրային ծրագրի հայաստանում է մրցույթ հետեւյալ նունի նախագիտում:

Ք. Հողված/հրապարակումների ցուցակ

- Ավանդակ**
1,000.00 ԱՄՆ դոլար
- Հողվածներ / հրապարակումների ցուցակ**
2,000.00 ԱՄՆ դոլար
- Տեսառեկլամների / հեռուստատեսային թոփ-սոնների ցուցակ**
3,000.00 ԱՄՆ դոլար
- Սցենար**
5,000.00 ԱՄՆ դոլար

- Մրցույթին կարող են մասնակցել լրագրողներ, որոնք աշխատում են լրիվ կամ կես դրույով որևէ հայկական կամ արասահմանյան օրաթերթում, ամսագրում, խմբագրությունում, ինտերնետային ամսագրում: Կարող են դիմել նաեւ անկախ լրագրողներ:
- Հողվածը կարող է նախկինում հրապարակված լինել գրում, այլ տպագրությունում կամ ինտերնետում:
- Նյութին կից առանձին էջի վրա թեթ է ներկայացվի հեղինակի անունը, հասցե, հասցեն, հեռախոսի համարը, էլ. փոստի հասցեն, նախկին տպագրման ամսաթիվը, տպագրված նյութի անունը եւ տարբերակների անունը:

Մենք փնտրում ենք նոր իննամսից մասնակցություններ այն մասին, թե ինչպիսին կլինի Հայաստանը 20 տարի անց: Մրցույթին ներկայացվող ավանդակ, հողվածը, հեռուստառեկլամ կամ սցենարը թեթ է դրսևորելու կամ նկարագրի սովորական հայ մարդու առօրյա մոտ արագայում այն փոփոխությունների ներքո, որոնք հավանական են ժամանակակից հասարակական, քաղաքական, մշակութային, կրոնական ոլորտներում արտաքին եւ ներքին փոփոխությունների շնորհիվ: Ներկայացվող բոլոր նյութերը թեթ է հիմնվել «Հայաստան 2020» ծրագրի օբյեկտներում իրականացված հետազոտությունների արդյունքների եւ մեթոդների վրա: Նվազ մյուսերը սեղանորթված են ծրագրի ինտերնետային էջում www.armenia2020.org, հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուներով:

Գ. Տեսառեկլամների/թոփ սոնների ցուցակ

- Մրցույթին կարող են մասնակցել ընկերություններ կամ անհատներ, որոնք աշխատում են լրիվ կամ կես դրույով հեռուստատեսության ոլորտում Հայաստանում կամ արասահմանում:
- Տեսառեկլամներ/թոփ սոնները կարող են նախկինում ցուցադրված լինել ցանկացած հեռուստատեսային, Հայաստանում կամ արասահմանում:
- Ներկայացվող նյութերի ծավալը չի սահմանափակվում:
- Նյութերը թեթ է ներկայացվել NTSC/PAL ֆորմատով, VHS, DVD կամ CD-ROM(PC) կրիներով:
- Ներկայացված հողվածները, դիվերտներ, թեթ է ունենան թիտակ, որի վրա նվազ թեթ է լինի նյութի անվանումը, հեղինակի անունը, հասցեն, հեռախոսահամարը, էլ. փոստի հասցեն, եւ նախկինում ցուցադրման դեմքում ցուցադրման սվալները:

Պահանջներ եւ կանոններ

- Նյութերը կարող են ներկայացվել հայերեն, ռուսերեն կամ անգլերեն լեզուներով, հայ կամ օտարերկրյա անհատների, հայկական կամ օտարերկրյա կազմակերպությունների, Հայաստանի քաղաքացիների եւ արասահմանների կողմից:
- Եթե նախքան մրցույթին մասնակցելը նյութն արդեն տպագրվել է, հրատարակվել կամ հեռարձակվել է, ապա ներկայացված նյութում դրսևորվող թեթ է նվազ լրագրողի անվանումը, հրատարակման կամ հեռարձակման ամսաթիվը, տպագրված նյութի վերնագիրն ու համարը:
- «Հայաստան 2020» ծրագիրն իրավունք է վերադասում ընդունելու, մեծելու եւ խմբագրելու մրցույթին ներկայացված նյութերը:
- Ներկայացված նյութերը չեն վերադարձվելու:
- Մրցանակները չեն կարող փոխանցվել այլ անձանց:
- Ստացված նյութերի բովանդակությունը ենթակա չէ փոփոխման դիմորդի եւ ծրագրի ներկայացուցչի միջոցով:
- Պլագիատի հայտնաբերման դեպքում նյութը չի ընդգրկվելու մրցույթում: Բոլոր հղումները թեթ է մշակողներին եւ ներկայացված:
- Ներկայացվող նյութը թեթ է լինի բնօրինակ, նրանում ընդգրկված փաստերը ստույգ եւ ճշված: Նյութի հրատարակումը չի թեթ է խախտի որեւէ անհատի կամ կազմակերպության հեղինակային իրավունք:
- Բոլոր ներկայացված նյութերը եւ դրանց հրատարակման իրավունքը մասնակցում է «Հայաստան 2020» ծրագրին: Նյութերը կարող են օգտագործվել, խմբագրվել եւ մեծրվել գովազդային կամ այլ նպատակներով, ներառյալ՝ սեղանորթվել ինտերնետային էջի վրա (www.armenia2020.org) առանց հեղինակների համաձայնության կամ դրանական տարբերակում: «Հայաստան 2020» ծրագիրն իրավունք է վերադասում օգտագործելու մրցույթի հաղթող ճանաչված անձանց կամ կազմակերպությունների անուններն ու հասցեները մրցույթին առնչվող գովազդային նյութերում, առանց գովազդման, հեղինակի թույլտվության կամ դրանական փոխհատուցման, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դա արգելված է օրենքով:
- «Հայաստան 2020» ծրագիրն իրավունք է վերադասում փոփոխելու, լրացնելու կամ չեղյալ համարելու մրցույթի կանոնները անհրաժեշտության դեպքում:

Դ. Սցենար

- Մրցույթին կարող են մասնակցել ընկերություններ կամ անհատներ, որոնք աշխատում են լրիվ կամ կես դրույով հեռուստատեսության ոլորտում Հայաստանում կամ արասահմանում, կամ այլ հեղինակներ/գրականագետներ/լրագրողներ:
- Սցենարը կարող է դրսևորվել լինել դերակատարների եւ նկարահանող խմբի կողմից որոշ վերջնական ուղեցույց օգտագործվելու համար:
- Սցենարների հետ թեթ է ներկայացվի հակիրճ ամփոփագիր (1 կամ 2 էջ), որտեղ թեթ է մանրամասն ներկայացվեն նկարահանման վայրի, դերակատարների եւ սցենարային դրսևորման մասին սվալները:
- Սցենարները թեթ է լինեն դիմորդների սեփական աշխատանք: Եթե սցենարները հիմնվում են աղաղակային նյութերի վրա, որոնք չեն հանդիսանում հասարակական օգտագործման առարկա, ապա դիմորդը թեթ է ներկայացնի վկայություն այդպիսի աղաղակային կատարելու իր իրավունքի մասին:
- Սցենարները չի թեթ է նախկինում վաճառված, գնված կամ արտադրված լինեն:
- Ընդունվում են սցենարներ ֆիլմի ցանկացած ժանրի համար (դրսևորական, վավերագրական, անիմացիոն, եւ այլն):

Ա. Ավանդակ

- Մրցույթին կարող են մասնակցել 2003թ. նոյեմբերի 1-ի դրությամբ 16 տարեկան բոլոր անձինք: Նախընտրությունը սրվելու է ԲՈՒՀ-երի ուսանողներին եւ աստիճաններին:
- Ավանդակը թեթ է դրսևորվել ոչ ավել քան 1500-2500 բառ (3-5 էջ, առաջարկվող տառաշարակը Times New Roman 12):
- Ավանդակին կից առանձին էջի վրա թեթ է նվազ հեղինակի անունը, տեղակայում, հասցեն, հեռախոսահամարը, էլ. փոստի հասցեն, նախկին տպագրման ամսաթիվը, տպագրված նյութի վերնագիրն ու համարը:
- Ընդունվում են նաեւ մեկից ավելի հեղինակ ունեցող նյութեր:

Մրցույթի մասնակցները սույնով համաձայնում են, որ ներկայացված աշխատանքները չեն խախտում ՀՀ կամ այլ երկրի օրենքների լրացումները հեղինակային իրավունքի եւ արտադրիչի մասին, չեն դրսևորում որեւէ նյութ որը կարող է հիմ անհեղինակ «Հայաստան 2020» ծրագրի դեմ իրավունքների խախտման վերաբերյալ հայցերի, ռոյալթի վճարման հայցերի կամ դրսևորման հայցերի ներկայացման համար, կամ ցանկացած այլ տպագրությունների կամ հայցերի ներկայացման համար: Մասնակցները սույնով համաձայնում են, որ նրանք սրամարդկած նյութերի հանդեպ ունեն բացառիկ իրավունք է ներկայացնելու այդ նյութերը «Հայաստան 2020» ծրագրին: Մասնակցները սույնով անվերադարձիկ համաձայնում են գեթ մասին «Հայաստան 2020» ծրագիրը, նրա Համակարգող խորհուրդը, աշխատակիցներին, մրցույթի վերաբերյալ վճի կայացնող անձանց, գործընկերներին ցանկացած եւ բոլոր տարիներից, հայցերից, բողոքներից, գործողություններից, դրսևորման վարույթներից, կորուստներից, ծախսերից ներառյալ իրավական ծախսերը, որոնք կարող են առաջանալ ցանկացած եւ բոլոր հայցերից կամ երրորդ անձանց կողմից ներկայացված հայցերից սրամարդկած նյութերի վերաբերյալ: Մասնակցները սույնով ընդունում են, որ սույն մրցույթի կազմակերպիչները չեն կարող դրսևորել խախտում լինել ներկայացված նյութերի անգրգիւյց վնասի կամ կորուստի համար: Վնասի կամ կորուստի դեպքում «Հայաստան 2020» ծրագիրը, իր կազմակերպիչները եւ հովանավորները դրսևորում են: Մասնակցները սույնով ընդունում են, որ «Հայաստան 2020» ծրագիրը կարող է ներկայացնել նյութեր եւ/կամ դրանց հասկանալի հանրային տեղեկատվության եւ տարածման նպատակներով եւ/կամ հրատարակել եւ տարածել ներկայացված նյութերը համաձայն վերը նվազ թեթ է լինել:

վклад Нарекаци
Мудость истории

- 1 месяц - 7% годовых
- от 1000 до 10000 USD или EURO
- досрочное изъятие - в течение 1 часа и начислением 2,5% годовых

վклад Хоренаци
Трагедия разума

- 3 месяца - 8,5% годовых
- от 1000 до 10000 USD или EURO
- досрочное изъятие - начисление 2,5% в течение 1 месяца, 4% - в течение 2 месяца, 5% - в течение 3 месяца
- при пролонгации - подарок "ArCa Classic"

СТАНДАРТНЫЕ ВКЛАДЫ В ДРАМАХ И ВАЛЮТЕ

Срок вклада	Выплата процентов	USD, EURO	
		AMD	От 10.001 до 100.000
до востребования		3	2,5
31 - 90 дней	в конце срока	8,5	7
	ежемесячно	8	6,5
91 - 182 дни	в конце срока	9	8
	ежемесячно	8	7
183 - 364 дни	в конце срока	10	9
	ежемесячно	9	8
365 дней и больше	в конце срока	11	10
	ежемесячно	10	9

Вклады превышающие 50 млн. AMD или 100 тыс. USD, EURO - по индивидуальным ставкам. Минимальная сумма срочных депозитов: 50.000 AMD, 100 USD, EURO

ЮНИБАНК | 53 98 70

Адреса филиалов ЗАО "ЮНИБАНК"

- Центральный офис: г. Ереван, ул. Амирана 12, тел: (3741) 539870, 539871, 534474, e-mail: unbank@unbank.am
- Филиалы в г. Ереване:
 - Филиал "СЕНТРОН": ул. Абовяна 26, тел: (3741) 542431
 - Филиал "МАУЛАН": ул. Себастьян 141, тел: (3741) 776627
 - Филиал "КОМИТАС": ул. Комитаса 15/2, тел: (3741) 261838
- Филиалы в Армении:
 - Филиал "ВАНАЗОР": г. Ванadzor, ул. Тигран Мец 53, тел: (37451) 40872
 - Филиал "ГОМРИ": г. Гомри, ул. Ахтамиян 1, тел: (37441) 33055

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հայաստանի Հանրապետության միջազգային դաժուսների վիճակի և կազմի վերաբերյալ 2003 թ. 3-րդ եռամսյակ

Եռամսյակի սկիզբ	1. Համախառն արժաժին ակտիվներ այդ թվում միջազգային դաժուսներ (համախառն արժաժին ակտիվներ ազատ փոխարկելի արժույթով) որից քանակային ոսկի ՀՓԻ ԱՄՆ-ում Պաժուսային դիժր ԱՄՆ-ում	2. Ձուս արժաժին ակտիվներ որից ազատ փոխարկելի արժույթով եռամսյակի վերջ	1. Համախառն արժաժին ակտիվներ այդ թվում միջազգային դաժուսներ (համախառն արժաժին ակտիվներ ազատ փոխարկելի արժույթով) որից քանակային ոսկի ՀՓԻ ԱՄՆ-ում Պաժուսային դիժր ԱՄՆ-ում	2. Ձուս արժաժին ակտիվներ որից ազատ փոխարկելի արժույթով
	448,734,563.11 ԱՄՆ դոլար	448,670,106.13 ԱՄՆ դոլար	468,727,906.70 ԱՄՆ դոլար	468,670,309.20 ԱՄՆ դոլար
	1,396,544.45 գրամ	17,055,243.31 ԱՄՆ դոլար	1,396,544.42 գրամ	17,055,243.31 ԱՄՆ դոլար
	14,316,220.00 ՀՓԻ	13,163,920.68 ԱՄՆ դոլար	9,206,891.00 ՀՓԻ	13,163,920.68 ԱՄՆ դոլար
	223,378,631.21 ԱՄՆ դոլար	245,459,644.20 ԱՄՆ դոլար	223,343,953.49 ԱՄՆ դոլար	245,432,592.10 ԱՄՆ դոլար

Նախագահ՝ Տ. Սարգսյան

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
Հայկոտոը հրավիրում է աժուրդի Այն սեղի է ունենալու 2003 թ. դեկտեմբերի 26-ին Հայկոտոյի ժեմբուս Հասցեն՝ ֆ. Երեւան, Խանջյան 13 Վաժառվում են

Գ/հ Վաժառվող գոյլի անվանումը	Հասցեն գտնվելու վայրը	Վաժառոյի մեկն. գինը (հազ. դրամ)	Աժուրդի մասնակց. վճարի չափը (հազ. դրամ)
1. «Աղարանի հաց» ՍՊԸ 2000 բաժնեմասերը	ֆ. Աղարան	7500.0	375.0
2. «Արժաժին գյուղական բարիներ» ՍՊԸ 1020 բաժնեմասերը	ֆ. Արժաժին	5100.0	255.0

Աժուրդը կայանալու է դասական եղանակով: Աժուրդին մասնակցել ցանկացողները մինչև 2003 թ. դեկտեմբերի 25-ը ժամը 16:00 աժուրդային հանժնաժողովին ոյեժ և ներկայացնեն.
- աժուրդի մասնակցության հայժը,
- աժուրդի մասնակցության վճարի անդորրագիրը, մուսեագրման հաժիվն է՝ 23802607570100, «Անկսիմբանկ»:
Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել աժուրդային հանժնաժողովին, հեռ.՝ 54-15-01

For Your Internal News of Armenia Log on to

www.azg.am

In Armenian, Russian, English and Turkish

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ի լրումն 2003 թ. հոկտեմբերի 10-ից սրված հայ-սարարությունների և դրան հաջորդող համադասախան երկու հայսարարություններին նոր բջջային միացումների սրամադրման վերաբերյալ, «Արմենսել» ՀՉ ՓԲԸ-ն հրավիրում է.

1. Բոլոր ֆիզիկական և իրավաբանական անժինք ովեր 2003 թ. նոյեմբերի 11-ից մինչև դեկտեմբերի 15-ը ներկայացրել են դիմումներ բջջային դայմանագրային կադուղիներ (SIM fairs) ժեմբ բերելու համար, կարող են 2003 թ. դեկտեմբերի 16-ից սկսած դիմել «Արմենսել» ՀՉ-ի Երեւանի բաժանորդային սդասարկման բաժիններ (Վ. Սարգսյան 6 և Ազատություն 24/1) դայմանագրային կադուղիներ ժեմբ բերելու նդասակով:

Անհրաժեժ է ներկայացնել հեժելյալ փաստաթղթերը՝

- «Արմենսել» ՀՉ-ի սված դիմումի կսրոնը
- Ֆիզիկական անժինք ոյեժ և ներկայացնեն իրենց անժնագրերը
- Կազմակերպությունների ներկայացուցիչները ոյեժ և ներկայացնեն ընկերության ոյեժնեգիսրի ոյաժժեն, լիագորագիր և կնիք:

2. Այն ֆիզիկական անժինք, ովեր նոյեմբերի 11-ից մինչև նոյեմբերի 20-ը կանխավժարային բջջային փաթեթներ (Easy card) ժեմբ բերելու համար հերթագրվել են «Արմենսել» ՀՉ ՓԲԸ-ում, Երեւանի բաժանորդների սդասարկման բաժիններում (Երեւանի 13 բաժանորդային կեժեր և «Արմենսելի» ինժերնեժային ժառայություն) կարող են 2003 թ. դեկտեմբերի 16-ից սկսած այցելել իրենց համադասախան բաժանորդային սդասարկման կեժեր, որժել իրենց դիմումները գրանցվել են հեժելյալ սկզբում:

■ Դեկտեմբերի 16-ին 1-150	համարի կսրոնները
■ Դեկտեմբերի 17-ին 151-300	համարի կսրոնները
■ Դեկտեմբերի 18-ին 301-450	համարի կսրոնները
■ Դեկտեմբերի 19-ին 451-600	համարի կսրոնները
■ Դեկտեմբերի 20-ին 601-750	համարի կսրոնները
■ Դեկտեմբերի 21-ին 751-900	համարի կսրոնները
■ Դեկտեմբերի 22-ին 901-1050	համարի կսրոնները

Հարգելի բաժանորդներ, 2250-ից բարժ գրանցման համար ունեցող, ինչոյես նաեւ նոյեմբերի 21-ից գրանցված անժանց «Արմենսելը» կիրավիրի լրացուցիչ իր հեժագա հայսարարություններով:

Սարգերում դիմում ներկայացրած անժինք կեղեկացվեն հավելյալ հայսարարություններով, ինչոյես նաեւ կանխավժարային բջջային փաթեթ սանալու համար դիմում ներկայացրած իրավաբանական անժինք կեղեկացվեն համադասախանաբար:

ԱՐՄԵՆՍԵԼ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԼԵԽ

ARMENTEL

Գոլագոյի համար գանգահարել՝ 58-24-83

«Գին» տպագրան, Երեւան, Բաբրունեժայ 70ա Գրանցման թի. 65. Դասի 69150. Տպայմանը՝ 3000 Ասորագրում է տպագրության 15. 12. 2003 Գինը՝ 100 դրամ